

# Jó Pajtás

2018. V. 17.

72. évf., 17. szám

Fotó: Nagy Magdolna

*Lackó Dóra,  
a temerini  
Kósa-lovasiskola  
növendéke*

*Élnek-e még igazi vadlovak?*

*Lovas attrakció a zabföldön,  
azaz Zobnaticán*

*Négy lábúak az idő  
forgatagában*

*Mikor versenyez a ló és  
mikor a lovas?*

# Verseny verseny hátán májusban

## ÁMV, Aranycitera, majd Kőketánc

A múlt szombaton Szabadkán több száz vajdasági általános iskolás részvételével megtartották a XVII. ÁMV-t, az Általános Iskolások Művészeti Vetélkedőjét. Vers- és prózamondás, szép beszéd, színjátás, műveltségi teszt, fogalmazás- és versírás, képzőművészet kategóriában értékelték a tanulók teljesítményét. Az Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete (ÉMPE) által immár 17. alkalommal megrendezett verseny céljairól **De Negri Ibolya**, az ÉMPE elnöke elmondta:

– Azért hoztuk létre és szervezzük meg évről évre ezt a versenyt, hogy az általános iskolák diákjai megmutathassák tudásukat, tehetségüket, alkotókészségüket. A vetélkedő célja az anyanyelv szeretetének fokozása, a művészetek iránti fogékonyság, az alkotókészség serkentése. Generációk nőttek fel az ÁMV-n, és remélem, a jövőben is generációk nőnek úgy fel, hogy részesei lesznek ennek a vetélkedőnek – mondta.



Ugyancsak a múlt szombaton rendezték meg a sorrendben 23. Aranyciterát, a kisciterek tartományi vetélkedőjét Szenttamáson. A találkozót a Gion Nándor Kulturális Központ szervezte, a helyszín pedig a Jovan Jovanović Zmaj Általános Iskola előcsarnoka volt.

**Németh Dezső**, a központ vezetője és a verseny szervezője elmondta, a tartományi szintű vetélkedő az 1995-ben Szenttamáson megtartott Durindó és Gyöngyösbokréta egyik kísérőrendezvényeként szerveződött először, onnantól pedig önálló rendezvényé nőtte ki magát. A verseny idén is több korcsoportban folyt. A központ elnöke örömmel szögezte le, hogy a több mint 2 évtized alatt generációk nőttek fel a citeramuzsika mellett, és mutatták meg tudásukat a rendezvényen, melynek megálmodója **Zatkó Ibolya** zenetanárnő volt:

– Szenttamás mindig is híres volt citerásairól, citerakészítőiről. Csak a legismeretebbet, Rojtos Gallait említeném meg, akit Gion Nándor a *Latroknak is játszott* című regényében tett halhatatlanná. A citera és a citerazene iránti szeretet ihlette Borsi Ferencet és Fehér Emanuellát a *Szenttamási citerák* című tanulmánykötet megírására is.

Az idei zsűri tagja Borsi Ferenc népzeneoktató, az Óbudai Népzenei Iskola tanára és Szabó Gabriella, az Újvidéki Rádió munkatársa lesz.

A hétvégén, pontosabban pénteken és szombaton is nagy rendezvény elé nézünk, Óbecsén ekkor tartják XXII. Kőketáncot, az általános iskolások énekes népijáték- és néptáncvetélkedőjét. A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesületének népzenei szakosztálya szervezésében a következő kategóriákban és korcsoportokban versenyezhetnek: 1. énekes népi gyermekjáték – nagycsoportos óvodások, alsósok; 2. néptánc – alsósok, felsősök; 3. népszokások – mindhárom korcsoport, és lehet vegyes is. Egyénileg, csoportosan, iskolánként vagy művelődési egyesület által lehetett benevezni. A vetélkedőt az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben tartják meg.

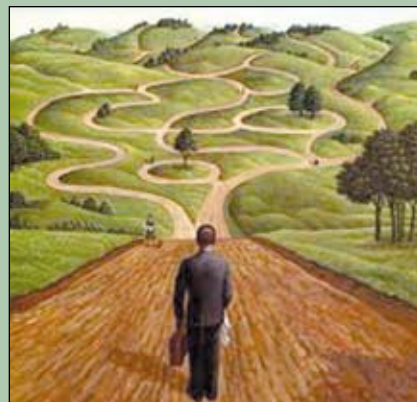
## Egy héttel korábban „zárjuk” a tanévet

Több olvasónk, előfizetők kérésére módosítottuk a júniusi megjelenésünket. Eredeti terveink szerint ugyanis a tanév utolsó napján, június 14-én jelent volna meg tanévzáró számunk, ehelyett egy héttel korábban, június 7-én „zárjuk” a tanévet, eleget téve a kérésnek. Június 7-én tehát 52 oldalon, dupla terjedelemben jelentkezik a Jó Pajtás, a lap ára 100 dinár lesz.

Májusban, a mai számot leszámítva, még kétszer: 24-én és 31-én adjuk közre lapunkat a szokásos terjedelemben, 50 dináros áron.

## KEDVENC VERSEM

Brindza Ildikónak, a doroszói Petőfi Sándor iskola magyartanárnőjének a választása



Petőfi Sándor

## Nem megyek én innen sehova...

Nem megyek én innen sehova,  
Noha sorsom itten mostoha;  
Hát ha volna még mostohább is,  
Nem maradnék-e itt tovább is?

Nagyon kedves nekem ez a hely;  
Elmegy majd a tavasz, menjen el,  
Elmehet a nap, a csillagok...  
De én nem mék, én itt maradok.

Fa vagyok én, lelkem a gyökér,  
Gyökér nélkül a fa meg nem él;  
S hogy téphetném azt ki földéből,  
Idevaló mátkám szivéből?

Azért nem mék innen sehova,  
Noha sorsom igen mostoha;  
De ha volna még mostohább is,  
Megmaradnék itten tovább is.  
Debrecen, 1843. december

## Adni és kapni

*Számtalan kedvenc versem, verssorom, prózai szövegrészletem van. Munkánk során egy-egy művet többször is el kell olvasnunk, mégis mindig felfedezünk valami újat ugyanabban a szövegben.*

*A tanításban eltöltött idő múlásával gyakran előfordul velem, hogy arcokat, hangulatokat kapcsolok néhány verssorhoz. Így van ez egyik kedvencem: Petőfi Sándor *Nem megyek én innen sehova* című versével kapcsolatban is. Néhányszor „átsuhantam” már e vers fölött, mire első tanítási óráim egyikén egy ötödikes kislány megkérdezte tőlem, hogy elszavalhatna-e egy Petőfi-verset, mivel Petőfiről tanultunk éppen... Mintha útravalóul szánta volna nekem ezeket a sorokat akkor...*

*Azóta hosszú, kacskaringós utat kellett bejárnom, miközben megtapasztalhattam a gyökértelesség állapotát, de ugyanakkor a mostoha sorsot is a szülőföldön. Nem tudom, én tudtam-e annyit adni annak a lelkes bánáti közösségnek, bár tanítani mentem oda, mint amennyit én kaptam tőlük azokban az „embert próbáló” időkben, ami számomra egybeesett a pályakezdéssel, a „szárnyalással”, az önállósodással, a felelősségvállalással, a teljes kilátástalansággal és a szerelimmel. A kérdés sajnos továbbra is sok fiatalnak okoz fejtörést még ma is ebben a térségben: menni vagy maradni.*

Brindza Ildikó

# Kis diákok nagy sikerei

**Az óbecsei Petőfi Sándor iskola a Mislša 2018 országos szintű matematikaversenyen**

A Mislša elnevezésű matematikaversenyt a belgrádi ARCHIMEDES Matematika Társaság szervezi az oktatási minisztérium támogatásával.

A tavaszi versenyen az óbecsei Petőfi Sándor iskola ötödikese, **Varnú Viola** harmadik helyezést ért el. Tudni kell, hogy Szerbia területéről az ötödikesek közül 4918 tanuló vett részt és 80 harmadik helyezést osztottak ki.

A hatodikos **Ördög Noémi** második helyen végzett. Kategóriájukban is rengeteg volt a jelentkező, 3857 tanuló méretette meg tudását, és 42 második helyezést osztottak ki.

A tanulókat **Nacsa Erika** matematikatanárnő készítette fel. Megkérdeztük tőle, hogyan szerette meg e sokak számára nehéz tantárgyat, s hogyan szeretteti meg a diákjaival:

– Ami engem illet, órán mindig odafigyeltem a tanár magyarázatára, s megértettem a matematikát. Otthon már könnyűszerrel, örömmel oldottam meg a házi feladatul kapott példákat. Igyekszem tanítványaimmal is megszerettetni e sokak számára nehéz tantárgyat... Iskolánk Pitagorasz Matematikai Szakköre már többször is részt vett e rangos versenyen, de ilyen szép eredményt még nem értünk el, hogy ketten is díjat, díszoklevelet kapjanak. Már szeptember óta készültünk a versenyre, megoldottuk az előző években kiadott feladatokat. Ez egy országos verseny: a diákok az ország különböző területein versenyeznek egyszerre. Ugyanabban az időben ugyanazokat a példákat oldották meg. Mi is megkaptuk a feladatokat, s itt az iskolában a gyerekek felügyelet mellett megoldották, borítékoltuk, s küldtük Belgrádba. Ott egy bizottság átnézte, s értesítette a legjobbakat. Valójában ennek a versenynek az a célja, hogy motiválja a gyerekeket a matematika gyakorlására. Nálunk már a gyöngébb tanulók is érdeklődnek e verseny iránt, ugyanis hallják, milyen érdekes, szellemes feladatokat oldunk meg. A lányok nagyon szorgalmasak, ha valamit nem értenek, kérdezik, otthon is sokat gyakorolnak – halottuk a tanárnótól.

És mit mondanak a tehetséges diákmatematikuskok?



**Viola:** Még alsóban a tanító néni, Tufegdžić Mónika szeretettette meg velem e sokak számára nehéz tantárgyat. Voltunk a Kenguru, negyedikben pedig a Mislša versenyen, de nem kaptam díjat. Most nagyon örülök a harmadik helyezésnek, igazából nem is vártam ilyen szép eredményt. Nemcsak a matematikapéldákkal foglalkozom állandóan, hanem készülök nyelvi versenyre is.

**Noémi:** A matematikát felsős koromban szerettem meg. Tavaly is részt vettem ezen a versenyen, dicséző oklevelet kaptam, de most a második helyezésnek nagyon megörültem, ugyanis erre nem számítottam. Igaz, hogy még nagyon távoli a pályaválasztás, de azt már tudom, hogy a zentai Bolyai Tehetséggondozó Gimnáziumban folytatom a tanulmányaimat. Ott képezhetem magam a képzőművészet és a matematika terén is.

**Koncz Erzsébet**

## ÍRORSZÁGBÓL SZERETETTEL

# Boldog vagy?

Írja: Herédi Károly

Egy rövidebb szünet után jelentkezem újra írországi életképpel. Hiányzott? Nekem igen, de olykor nem jut idő mindenre, amire az ember szeretné. Váratlan események zavarhatják meg a hétköznapi megszokott rendjét, a rutint, ezt pedig okozhatja akár egy félmondat is. Hozzászóltam már ahhoz, hogy itt mindenki megtoldja a köszönést egy hogyvaggal. Ez ugyanolyan udvariassági forma, mint otthon, valójában nem feltétlenül vár beszámolót a kedélyállapotodról a kérdező (persze vannak, akik kapva kapnak az alkalmon és élvezettel kezdik taglalni gondolataikat). Éppen ezért ért váratlanul és kizökkentet az, amikor az egyik áruházban nem azt kérdezték tőlem, hogy miben segíthetnek, hanem, hogy boldog vagyok-e? Hirtelen nem is tudtam mit válaszolni. Hiszen ez a kérdés idegen és furcsa volt. Még ha tudom is, hogy semmi különleges jelentést nem kell társítani hozzá, hiszen ez is csak annyit tesz: elégedett vagyok-e a választékkal. De azért jó alkalom volt, hogy elgondolkodjam kissé a boldogságról, és számot vessek írországi tartózkodásom vége felé az itt eltöltött idővel.

Adós vagyok még azzal is, hogy elmeséljem, mit is csinálók Dublinban, mit keresek itt, hogyan kerültem ide. Nos, egy Kőrösi Csoma Sándor nevet viselő ösztöndíjprogram keretében küldtek ide, hogy az itt kinn élő mintegy 15.000 magyarnak segítsék kulturális programo-



Játék a hétfégi magyar suliban, a DIÓ-ban

kat szervezni. A Magyar Kulturális Napok nevű szervezetnek dolgozom elsősorban, de besegítek a Túl a Süveg-hegyen című drámafoglalkozásokon, az itteni hétfégi magyar suliban, a DIÓ-ban (Dublini Iskola és Óvoda) is tanítok, de szerepeltem a Magyar-Ír Színház meseelőadásában is, hétfő esténként pedig kvízmasterkedem.

Szép küldetés, vagy ahogyan a felkészítés során nevezték: szolgálat. Azonban itt nem csak azok kapnak valamit, akikhez ösztöndíjas érkezik. Mi, ösztöndíjasok is épülünk, tapasztalunk. Átértékelődnek a dolgok bennünk: világot látni és tapasztalni, meglátni, és megtanulni eldönteni, mi az igazán fontos az életben. Egy ilyen program erre is megtanít. Egy mitológiai alak, Antaios jutott eszembe sokszor. Antaios, aki mindaddig legyőzhetetlen volt, míg a földet, az anyját érintette, és ebből merített erőt. A gyökereink erejét pedig nem szabad lebecsülni.

# Pipacs és Herceg is versenybe száll Zobnaticán

**A temerini Kósa-lovasiskola kiválósága, Déva Jutka Móni Ferencvárost képviseli majd a budapesti Nemzeti Vágtán**

**A**kutya és a macska mellett talán a lovaknak van a legnagyobb rajongótábor az emberek körében. Nálunk, Vajdaságban mindig is együtt élt az emberrel a ló, ha utazott, ha dolgozott, ha harcolt. Aztán a XX. század végére szinte kiveszett a ló tájainkról, kiszorította a mezőgazdasági gépezet, majd jött egy újabb fordulat a század- és ezredfordulón, amikor szereptől, szenvedélyből, idegenforgalmi célokból vagy versenyzői indíttatásból újra „divatosá” vált a ló. A Nemzeti Vágtá rendkívül nagyot dobott a lótenyésztés és a lovassport népszerűségén, természetesen vidékünkön is azáltal, hogy kiterjesztették a határon túlra, így Vajdaságra is.

Ennek okán, egészen pontosan a május 19-én Zobnaticán/Andrásnépén megszervezésre kerülő VI. Vajdasági Vágtá ürügyén mai számunk középpontjába a ló került. Reméljük, szeretettel fogadjátok!

Pontosan emiatt látogattunk el a temerini **Kósa Sándor**hoz is, aki Bácskossuthfalváról hat évvel ezelőtt költözött Temerinbe, és családi háza udvarában lótenyésztéssel foglalkozik. Természetesen, készül a vágtára is.

A reggeli órákban érkezünk hozzá, amikor a címdoldalunkon is látható **Lackó Dóra**, valamint az ezen az oldalon is szereplő **Vegyelek Dóra** már nagyban készítették az állatokat az



A lovlást megelőző percekben hangolódnak egymásra a ló és a lovas, balról Lackó Dóra, jobbról Vegyelek Dóra

edzésre. A lovak szemmel láthatóan kedvelik a fésülést, de nem csak erről van szó. A több éve lovló két Dórától megtudjuk, hogy ezek az egymásra hangolódás percei, és egyúttal tisztálkodásé is, minek során eltüntetik az esetleges piszkot a ló hátáról, mielőtt a nyerget feltennék, és az fájdalmat okozna a lónak. A reggeli lovlásnál nincs szebb – mondják a lovon igazán kecsesen ülő lányok, akiket sok felvonuláson láthattunk már.

A tulajdonost a vágtáról kérdeztük. Mint elmondta, három lovat készítenek az idén a vágtára, kettőt Zobnaticára, egyet pedig Budapestre.

– A **Déva Jutka Móni** névre hallgató lovunk tavaly nagyon jól futott a budapesti vágtán, nagyon meg volt elégedve vele a nevezőnk, a Ferencváros. Úgy tűnik, annyira megtetszett a fővárosiaknak a teljesítményünk, hogy erre az évre is szerződést kínáltak nekünk, kifizetik a borsos nevezési díjat, a feltételük pedig az, hogy a ló egész évben ne versenyezzen senki másnak a színeiben. Két másik versenyző lovunk indul Zobnaticán, ezek **Pipacs**, akit a topolyai **Hanyic Szandi** lovalogol majd, **Herceggel** pedig én indulok.

Sándorral még arra kerestük a választ, miért is szeretik az emberek, közöttük a gyerekek, fiatalok is a lovat.

Szerinte ez velünk született dolog. Olyan családokból is jönnek gyerekek lovalogni, ahol a szülők nem voltak kapcsolatban a lovakkal, a gyerek mégis mindennél jobban szereti, és persze ez fordítva is érvényes.

– A lovakon túl is van szépsége a lovlásnak. A gyerekek mindig találnak valami érdekeset, különböző helyeken lovalognak velük, új élményekkel gazdagodnak. Az idősek pedig nagyjából a kikapcsolódás végett jönnek, erre is nagyon jó a lovlás, mert összetett művelet, és odafigyelést igényel, így viszont megfelelnek a mindennapi gondjaikról.

Kósa Sándor nagy álma egy lovascentrum létrehozása. Ez persze az anyagiakon múlik, talán a sikeres pályázatok lendíthetnek az álom megvalósulásán.



Déva Jutka Móni névre hallgat az előtérben látható ló. Zobnaticán nem fog versenyezni, de a budapesti Nemzeti Vágtán igen, méghozzá Ferencváros színeiben, a háttérben Pipacs érkezik, ő Zobnaticán versenyez



Kósa Sándor tulajdonos gyermekkorától a lovak közelében él, s nem is kíván tágitani tőlük

A z óbcesei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör növendékei igazán szép eredményt értek el a 33. alkalommal, Újvidéken megszervezett Szólj, síp, szólj! népzenei vetélkedőn. Cseszák **Korcsik Anikó**, Cseszák **Balázs** és Cseszák **Zsombor** tanítványai több elismerést is begyűjtöttek: ezüst oklevelet kapott **Ferenci Orsolya**, a **Varnyú Viola-Varnyú Leóna** kettős, a **Tallós Hédi-Dudás Karolina** énekkettős, **Répai Nikoletta**, a **Csörögi** fiúcsoport és a **Csincsele** énekcsoport. Arany oklevélben részesítették a **Fenyvesi Zénó** és **Lengyel László** alkotta duót, **Károlyi Egont**, aki hegedűn játszott, a **Penhely** és a **Csicsörke** énekcsoport. Kiemelt arany oklevelet érdemelt ki a **Becsei Vonós Banda**.

A **Csicsörke** énekcsoportban 11-en vannak: Hódi **Lúcia**, Koncz **Antónió**, Koncz **Villő** (Petőfi Sándor iskola), Horváth **Kinga**, Balázs **Korinna**, Prošić **Katarina**, (Samu **Mihály** iskola), Telesi **Ági**, Papp **Mariella**, Szőke **Anna Sára**, Stefaniga **Viola** és Német **Viki** (Sever Đurkici iskola). Őket kérdeztük.

A második **Villő** szeret énekelni, szavalni, balettozni, és zongorázik is. Az éneklést bátyja szerezte meg vele.

– Tetszettek a kiválasztott dalok, a Répa levele, Nincsen semmi hó, Félre tudó a májától. Anikó foglakozott velünk táncpróba után.

Az ötödikes **Antónió** kis kora óta énekel, néptáncol, részt vett az ÁMV-n, szeret zongorázni, hegedülni, a kis virtuózok belgrádi versenyén díjat kapott.

– Mindig is szerettem énekelni, az ÁMV-n második korom óta énekelek, versenyzek, s mindig első lettem. Nagy öröm képviselni az iskolámat. Ennek a szép eredménynek is nagyon örülök, jövőre ismét ott leszek.

A negyedikes **Kinga** már igazi Jó Pajtás-sztár, gyakran írunk róla (is), hiszen szép eredményeket jegyez.

– Nagyon szeretek énekelni – meséli –, ott-hon kishűgaimmal is énekelek, mert akkor



A Csicsörke újvidéki fellépése

vidám vagyok. Ha szomorú vagyok, akkor is énekelek, a dal felvidít.

A szintén negyedikes **Korinna** is néptáncol a kultúrkör Petrence néptáncsoportjában, és énekel.

– Szeretek a kultúrkörben énekelni, táncolni, mert sokszor föllépünk, sokat utazunk. Otthon fagyival ünnepeltük a sikert.

*Anyanyelvem,  
te édes-keserű,  
szépen zengő  
arany hegedű,  
anyánk ajkán  
drága ének:  
köszönet  
mindenért néked!  
(Török Elemér)*

A második **Annát** gyakran halljuk zongorázni, láthatjuk az uszodában, vagy táncolni a Kisbekecs táncsoportban.

– Anyukámtól örököltem a hangom, a tehetségem. Ő óvónő, és szépen énekel. Fellépés előtt izgulok, de a színpadon, mikor már elkezdünk énekelni, elmúlik a lámpaláz.

Az ötödikes **Viola** a **Kópé** néptáncsoportban táncol, hegedül, zongorázik.

– Mivel néptáncolok, s tánc közben énekelünk, az oktatóim felfigyeltek rám, majd Anikó felkért, hogy énekeljek a Csicsörkében. Nagyon szeretek itt énekelni, hisz itt vannak a barátaim. Jó a barátokkal együtt lenni, közösen énekelni. Jó érzés volt elénekelni egy dalsokrot, megmutatni, mit tudunk. Örülök a sikernek, az első helyezésnek.

**Koncz Erzsébet**

## Rétesországban a muzslyai alsósok

**Kovács Jolánka** új mesekötetét, a Rétesország meséi című kötetet mutatták be nemrégén a muzslyai Szervó Mihály Általános Iskola alsós diákjainak, akik nagy élvezettel hallgatták a különös történeteket a novella- és meseíró, fordító új könyvéből, már csak azért is, mert Jolánka nénit inkább az iskola könyv-

tárosaként ismerik. A műsort **Kónya-Kovács Otília** vezette.

A gyerekek nagy figyelemmel hallgatták az ízelítőként felolvasott mesét, közben arról is hallhatták, milyen emlékeket idéz fel a mesekönyv címe, honnan az ötlet a mesékhez, milyen meséket tartalmaz a kötet.



Szerző és könyve

**Kovács Jolánka** a gyerekek kérdéseire is válaszolt, miközben felhívta a figyelmet arra, hogy a könyvet Péter László székelykevei születésű képzőművész illusztrációi teszik teljessé, hiszen rajzai által a mesék szinte életre kelnek. A könyvet Sinkovics Péter szerkesztette, és a zEtna Kiadó gondozásában jelent meg.

## Meseillusztrációval nyertek

Sikeresen szerepeltek a szabadkai gyerekek a blacei Raka Drainac Könyvtár által meghirdetett országos szintű rajzpályázaton. Az alsósok korcsoportjában a J. J. Zmaj iskola negyedikesei, Kuti Lili 2. díjat kapott meseillusztrációjáért, Kujundzsity Tifani és Nagy Zalán Bence (szintén az iskola negyedikesei) pedig dicséretben részesültek. Az EmArt Műhelyből Teodora Apt és Predrag Savičić kapott dicséret oklevelet.

G.M.E.



Tifani, Bence és Lili

## Ajándék az iskolába indulóknak



Kúlán is kiosztották a budapesti Rákóczi Szövetség ajándékait a Magyar ajkú nagycsoportos óvodásoknak, vagyis az ősre iskolába induló gyerekeknek. A Magyar Nemzeti Tanács képviseletében Kozma Livia röviden ismertette a csomagátadón az MNT beiskolázási Vackor programját is, amelyet immár nyolcadik éve valósítanak meg a magyar kormány, a Nemzetpolitikai Államtitkárság és a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. jóvoltából. Kúla község területén már csak helyben van magyar nyelvű tagozat a Petőfi Brigád Általános Iskolában, de az MNT jóvoltából a diákutaztatási programon keresztül a verbászi község magyar ajkú kisdíkjai is oda járhatnak. Dér Jolán óvónő vezetésével a kúlai nagycsoportos óvodások a következők: Bálint Attila, Brasnyó Tiffani, Gonczlik Diana, Futó Dávid, Gyinity Tamara Emese, Ósze Ibolya, Valka Mihály és Zveng Alex. Ők indulnak ősre a számok és betűk ismeretét nyújtó első osztályba, hozzájuk még Verbász községből négyen csatlakoznak. Az iskolába készülő kisgyermek verseltek, énekeltek a rövid ünnepségen, majd saját rajzaikkal kedveskedtek a csomagostóknak.

K. L.

## Palicsi színjátszók sikere

Tizennyolc csoport mintegy 400 gyermekszínjátszója részvételével tartották meg a Bácsfeketehegyi Gyermekszínjátszó Műhelytalálkozót, ahonnan immár hagyományosan egy csoport képviselheti Vajdaságot a pécsi Weöres Sándor Országos Gyermekszínjátszó Találkozóon. A zsűri döntése értelmében idén ez a megtiszteltetés a Palicsi Színjátszó Grundnak járt ki, akárcsak tavaly. A rendezvénynek a Feketics Művelődési Egyesület biztosított helyszínt.

Arnold Ildikó

## Egy jó hangulatú tornaóra



Nagyon hirtelen beköszöntött a nyári hőség, de még ilyenkor sincs jobb, mint kiütöcskézni tornaórán az iskolaépület hűvösében. A muzslyai Szervó Mihály iskolában Fárbás Repp Edit és Váci Magdolna tanítók másodikosait tornaórán kaptuk lencsevégre, de erről csak az öltözetük árulkodik, ugyanis a fényképezőgép láttán alábbhagyott a játékedv az elvegyülve egymás ellen csatározó két osztály között – legalábbis a fényképezkedés idejére. A fotó megjelentetésével háláljuk meg a találkozás örömét



Egységben az erő – érdemes összefogni, ha a célunk egyezik, mert többen együtt gyorsabban és könnyebben boldogulunk. Izzalmas műhelymunka volt a szabadkai J. J. Zmaj iskola 4. c osztályában: érdekes formákat alakítottak ki a háromfős csapatok, méghozzá fogpiszkálóból és smokiból

## Az én anyukám

Az én anyukám neve Natasa, úgy becézik, hogy Nati. A lánykori neve Kántor Natasa. Mindig szép ruhában és cipőben jár. A magassága közepes, a haja rövid, a szeme színe barna. Az ő foglalkozása könyvkötő és könyv-restaurátor.

Sokat beszélgetünk és játszunk. Mindig megengedi, hogy segítsék a konyhában. Mindig megengedi, hogy vele menjek a boltba. Azért szeretem, mert ő a legjobb anyuka.

**Aleksandrović Lara, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa**

## Szeretettel anyunak

Az én anyukám egy nagyon kedves, jószívű ember.

Anya negyvennyolc éves. Sokszor mesél a gyerekkoráról, hogy kiváló tanuló volt. Anyukája magyartanár, apukája pedig állatorvos volt, és van egy testvére, Stefania, de mi csak Isinek hívjuk. Állatorvosként dolgozik Palicson. Szőkés barna haja van, amiről nekem az ősz jut eszembe. Átlagos magassága és testalkata van. Szemüveges, és a kedvenc szemüvege egy szép, aranyszínű fémszemüveg. Szereti az állatokat. Kedveli a különböző ízű, fajtájú kávékat. Egy rossz napján egy finom kávé rögtön fel tudja vidítani. Szeret viccelődni és nevetni is. Nagyon szeret minket, és bármit megtenne értünk. Én ha ezt viszonzni tudnám, akkor visszaadnám mindazt a szeretetet, amit ő nyújtott nekem.

Nagyon szeretem az én anyukámat, és remélem, még sokáig megmarad ez a jó kapcsolat köztünk.

**Bácsi Péter Lázár, 5. osztály, I. G. Kovačić iskola, Szabadka**

## Erdélyben jártam

Én a szabadedőmben egy álombeli útnak voltam a része. A tavaszi szünetet Erdélyben töltöttem, ahol csodálatos helyeken jártam.

A magyartanárómmal és néhány osztálytársammal töltöttem az időt. Sok helyen voltunk. Az út odafelé elég hosszú volt, de ez nem volt nagy baj, mert a társaság nagyon jó volt. Az első nap nagyon gyorsan elmúlt. Nem is vettem észre az idő múlását. A barátnőimmel már hónapok óta terveztük, hogy elutazunk ide. Az éghajlat jó volt, friss erdei levegővel és napsütéssel, talán nem is lehetett volna jobb. A pajtásaimmal esténként óriási bulikat csaptunk. Az énekléstől és táncolástól a folyosón való rohangálásig semmit sem felejtettünk ki a programunkból.

Az ott töltött idő számomra felejthetetlen volt. Remélem, hogy lesz még alkalmam visszatérni oda.

**Deák Noémi, 7. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse**

## A 14. számú jurta lakója voltam (Fogalmazás)

Az iskolában a jurtáról tanultunk, ahol az őseink laktak. Elgondolkodtam azon, hogy milyen lehetett ott az élet.

Becsuktam a szemem, és egy jurta lakójaként ébredtem. Az ágyam egyszerű szörme volt, íjam és nyilam mellettem pihent. Mindenki sietett a dolgára, voltak ott halászok, vadászok, harcosok és gyűjtőgötek. Én a gyűjtőgötekkel tartottam, kosaramat magamhoz vettem, és az erdőbe mentem. Hamarosan kicsi kosaramban különböző bogyók és termések kaptak helyet. Elégedett voltam magammal. Amikor visszatértem, lovakat pillantottam meg és lovasaikat. A lovasokat kürtjeik és fegyvereik voltak. Íjakat, nyilakat, lándzsákat és dárdákat láttam. Viseletük egyszerű volt: inget, alsónadrágot viseltek. Lábukon mokaszin és csizma, fejükön pedig kucsma szőrméből. Ők voltak a harcosok! Mellényük szőrből volt, övik pedig bőrből.

Végül ismerős hangra lettem figyelmes. Megszólt a csengő. Így éhen maradtam.

**Gombár Viktor, 4. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin**

## Nehéz választás

A mai diákoknak, mint nekem is, egy nyolcadikos diáknak, nehéz a pályaválasztás.

Egyre többet tépelődök én is, hogy milyen pályát is válasszak, és úgy gondolom, ezzel nem vagyok egyedül. Eddig biztos voltam abban, hogy az egészségügyben szeretnék elhelyezkedni, de egyre bizonytalanabb vagyok. Sokan azt tanácsolják, hogy menjek gimibe, nekem mégis az egészségügy tűnik a helyes választásnak. Van, hogy a tanárok is segítenek a pályaválasztásban, viszont én mégis kétségek között vagyok. Az ismerősök mind mást és mást tanácsolnak, pl. közgazdasági vagy közlekedési szakirányt. Mára már annyi ötlet van a fejemben, hogy már döntésképtelenné váltam. Jó, hogy ennyi tanácsot kapok, csak hát ez már túl sok a számomra. A mai pályaválasztóknak jól át kell gondolniuk, hogy hol, mit, milyen körülmények közt szeretnének tovább tanulni. Azt is figyelembe kell venni, hogy középiskola után hová is menjen a diák tovább, hol tanuljon tovább. Az én álmom a pszichológia, de azt választani elég kockázatos, főleg azért, mert Szerbiában magyar nyelven nincs lehetőség ezt tanulni, tehát át kellene költöznöm Pécsre, ahol van rá megfelelő iskola, még hozzá a PTE, azaz a Pécsi Tudomány Egyetem.

A döntés nehéz, de előbb-utóbb dönteni kell, mert nemsokára érettségi. Várom, hogy végre tudjak dönteni és eldőljön a nagy kérdés: hova tovább.

**Pósa Vivien, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér**

## Kedvenc játékom

Kedvenc játékom a Gazdálkodj okosan! nevű társasjáték.

Anyukámmal és nagymamámmal szoktuk játszani. Mindig örömmel és hálásan gondolok arra, hogy anyu milyen szeretettel vigyázta meg nekem a játékot. Igyekszem majd én is megőrizni az utódaimnak, hogy ők is boldogan játszhasanak vele. A játékban vannak különböző kis mezők, ahol az előírt összeget ki kell fizetni. Kezdetben mindenki kap 4000 forintot. Ebből kell aztán bölcsen gazdálkodnia. Ebben a társasjátékban sok minden múlik a döntéseinken, de sokszor a szerencse is közrejátszik a sikerben. A nyertes az lesz, akinek előbb van bebútorozott, kifizetett lakása. Abban az esetben viszont, ha a házat nem vettük, hanem nyertük a lottón, akkor nem kell kifizetni. Ha pedig a másik játékosnak elfogyott a pénze, tehát csödbe megy, akkor az illető egyértelműen veszített. Nagyon sokat játszunk vele, sőt már egy Gazdálkodj Noémivel! nevű saját verziót is létrehoztam.

Hogy mire tanít ez a játék? Arra, hogy mindig megfontoltan és okosan cselekedjünk. A való életben is így van: nehéz helyzetek, váratlan kiadások – és a szerencse bizony gyakran forgandó. Hiszen az élet is egy játék, amelynek mindannyian részesei vagyunk.

**Zombori Noémi, 5. osztály, Október 10. iskola, Szabadka**



**Mátyás király megülte a lovát  
Berényi Dominika, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Hajdújárás**

## A tanítónóm

Az én tanítónóm Grubanov Martinek Emília.

Középméretű barna szemmel és satírozott hajjal. A Tancsi nagyon kedves. Szereti a rajzot. Sok közös élményünk van vele, például a gödöllői kirándulás, állatkert, díjkiosztók, tarai kirándulás stb. Személyes kedvencem egy díjkiosztó a budapesti kalandparkban. A Tancsi egész idő alatt izgult miattam.

A Tancsi abban különbözik a többi tanárnótól, hogy nem telefonál és nem eszik órán. És nem szokott ordítani órán, mint a többiek.

Én nem változtatnék semmit a Tancsin.

**Kuti Lili, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka**

## Levél

Kedves hittantanárnő!

Azért írom ezt a levelet, mert szeretném elmondani, hogy mit olvastam hittanból. Tudom, hogy a Tanárnó Temerinben lakik, és nem mondhatom el ezt bármikor.

Nos, az utóbbi tíz napban olvastam a nagymamám könyvét, amelyben az Újszövetség benne van. Az iskola könyvtárából kivettem egy könyvet, amelyben benne van az Ószövetség. A napokban megyünk Magyarországra, és majd megkérem anyut, hogy vegyen nekem egy hittankönyvet. Mindkét könyvet szeretem olvasni. Nem tudom, miért, de nagyon megszerettem a hittant, és most már a telefonomon is játszás helyett a tudásomat bővítem. Remélem, büszke rám. Kérem, írjon minél hamarabb, várom a véleményét.

Újvidék, 2018. 03. 20.

Tanítványa, Adrianna

**Valentin Adrianna, 5. b osztály, József Attila iskola, Újvidék**

## Tom és Huck tíz év múlva

Tom és Huck egy ideig nyugodtan éltek Polly néniével és Daglasnéval, de az ilyen életre hamarosan ráuntak.

Megbeszélték, hogy rabolni mennek. Vettek szép nagy csónakot, elbúcsúztak barátaiktól és reggel útnak indultak. Nyugtalan természetük messzire vitte őket. Rablásaik közben kalózzokkal ismerkedtek meg, és egy ideig velük együtt raboltak. Sok kincset szereztek már. Ekkor Tom és Huck azt ajánlották a kalóznak, hogy adjanak valamennyi kincset a szegényeknek. A kalózek ezen nagyot nevetnek, mert ők a kincset maguknak akarták megtartani. Tomék elhatározták, hogy hazatérnek. Mivel a kalóztól nem lehet békésen elválni, ők elvettek valamennyi kincset és a csónakjukkal az éjjel megszöktek. Hazáig hajóztak. Otthon nagy örömmel várták őket Polly néni, Daglasné, Becky és családja. A kincs egy részét elosztották a rászorulóknak között.

Tom és Huck kalandos évei elmúltak. Egy jó ideje már békésen élnek városkájukban.

**Siflis Viktor, 6. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék**



Lóversenyen

**Szalma Gábrriel, 5. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka**

## A legjobb barátom

Hétéves koromban elindultam az iskolába. Az első héten nagyon sírtam és haza akartam menni, nem ismertem senkit. Idővel megbarátkoztam a gyerekekkel. Köztük volt a mostani legjobb barátom is, Daninak hívják. Szőkés barna a haja színe. Kék a szeme. Mi ketten szeretünk együtt játszani, tanulni és rajzolni. A múlt héten voltam nála. Meglepődtem, hogy milyen sok játéka van, és még szerszámai, amivel segít édesapjának barkácsolni. Szeret dolgozni a műhelyükben, fúrni, faragni, építeni a kistestvéreinek fajátékokat. Reggel, mielőtt iskolába indul, elvezeti a kisöccsét oviba, délben pedig megy érte. Büszke vagyok rá, hogy az én barátom.

**Varga Árpád, 3. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse**

## Lalić Hodik gyerek egy napja

Nem is gondoltam volna, hogy egy csendes, unalmasnak látszó napon ilyen felejthetetlen élményekkel lehet gazdagodni.

Kevéssel az iskolakezdés előtt elmentünk a családommal Bécsbe. Az első úti célunk a schönbrunni állatkert és a vidámpark volt. Az állatkertnek nagy múltja van, ezért is örülök, hogy eljuthattam oda. Elég nagy területen terül el, és szerencsére az állatok is természetes környezetükben élhetnek. Kora délutánra már mindenki elfáradt, és alig várta, hogy egy kicsit megpihenhessen. Hamar visszatért azonban az erőnk, amikor megtudtuk, hogy estére elmegeyünk egy adrenalinlöketre a Práterba. A Práter egy nagy vidámpark, az adrenalinfüggők fellegvára, ahol mindenki szívesen próbálgatja a bátorságát. Könnyelműen én is felültem a rollerkoszterre, de amikor elindultunk, hamar meg is bántam. Az egyik ismerősünk fel szeretett volna ülni egy körhintára, ami 10 emelet magasra megy fel, és ott forog, de a kora miatt nem tartották jó ötletnek. Felpörögve mentünk vissza a hotelbe, ez volt az egyik legjobb napunk.

Nagyon élménydús és szórakoztató volt, de sajnos ez a nap sem tartott örökké.

**Lalić Hodik Filip, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada**

## Mi leszek, ha nagy leszek?

*Tanárnő, orvos, rendőrnő?  
Vagy mint a piacosok, tesztek-veszek?  
Azután jött az ötlet,  
egészségügyire megyek rögvest.  
Beteget gyógyítok,  
injekciós tűt forgatok.  
De azért még elgondolkodom,  
mire visz a gondolatom.  
Lehetnék én cukrász,  
vagy vadász,  
akármilyen, csak ne éhenkórász.  
Vár rám a döntés,  
és a nagy kérdés.  
Sok mindenem törtém az eszem,  
ha nem jutok be, foghatom a fejem.  
Itt hagyom az iskolát,  
meg a szünetben a rohanást.  
Új iskola, új tanárok,  
Majd új barátokat találok.  
Még az érettségit is megírjuk  
az egyeseket sietve javítjuk.  
Az egészségügyinél maradok,  
Nagybecskerek felé haladok.*

**Bokor Noémi, 7. osztály,  
Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye**



# Mitől okos egy település?

**M**ára a technológiai feltételek teljes mértékben adottak ahhoz, hogy egy település okossá avanzsáljon. De mégis mikor mondhatjuk azt, hogy egy város vagy falu valóban okos? Milyen feltételei vannak a folyamatnak?

Az emberek lassan ott tartanak, hogy korosztálytól, lakhelytől függetlenül szinte mindenkit high-end technológiai apparátusok, a legokosabb eszközök vesznek körbe. Ilyen készülékekkel dolgozunk, szórakozunk, foglalunk helyet az esti mozielőadásra, állítjuk be a lámpa fényerejét, vagy csevegünk a digitális személyi asszisztensekkel.

A smart city elképzelés arról szól, hogy a városlakók digitális felkészültsége, tudása és főleg igénye találkozzon az adott település fejlesztési irányjaival. Hogy egy város vagy falu a technológia minden eszközével támogassa, segítse az embereket hivatalos teendőik lebonyolításában, a közlekedésben, az informálódásban, a biztonságuk megóvásában, vagyis egy olyan digitális alapokra helyezett védőhálót kapjanak, amihez bárki egyszerűen tud csatlakozni.

Ez a vízió csak akkor képes funkcionálni, ha a település rendelkezik az ezt kiszolgálni hivatott infrastruktúrával. Ennek egy olyan rendszer a lelke, amit IoT-nek (internet of things, dolgok internete) vagy interneten keresztül összekapcsolt, illetve irányított eszközök hálózatának hívnak. Ez szenzorok és más támogató eszközök alkalmazásával juttatja el az adatokat gyorsan, nagy távolságokra egyik pontból a másikba.

Jöjjenek most a példák!

## 1. Információs eperfa

Nem másutt, hanem épp Szerbiában dolgozták ki a Strawberry Energyt, ami nem más, mint egy „fa”, ami napenergiára működik, és telefontöltési lehetőséget biztosít a járókelőknek, a közelében pedig ingyen WiFi segíti a netezést.

## 2. FixMyStreet

Ez a csoda egy olyan közösen használható platformot biztosít, ami segít a városban található hibák gyors bejelentésében. A weboldal mellett mobilos alkalmazás is tartozik a rendszerhez, amivel a lakosok és a hivatalok pillanatok alatt képesek információt cserélni egymással.

## 3. Eco Cycle



Az ember sosem tudhatja teljes biztonságban az utcán lezárt kerékpárját, ezért lehet, hogy inkább más közlekedési eszközt választ. Ezen segít az Eco Cycle, a föld fölé vagy éppen alá telepíthető kerékpártároló, amely teljesen automatizált és gyors (egy bringa 13 másodperc alatt ki- vagy bekerül). A Japánból induló rendszer nonstop üzemeltethető.

## 4. IC Realtime

A településeken működő kamerarendszerek általában utólag, a rögzített felvételek elemzésével lehetnek hasznára a hatóságoknak. Mesterséges intelligenciával párosítva azonban lehetőség van arra, hogy a kulcsszavas keresőszoftver másodpercek alatt szelektálja azokat a jeleneteket, járműveket, embereket, akik valamilyen esemény szempontjából fontosak.



## 5. SolaRoad

A holland mérnökök által megálmodott terv lényege, hogy az utakat napelemek borítsák. Az egyszerűen hangzó elképzelés tele van kihívásokkal, amit pár évvel ezelőtt végül sikerült legyőzni, és megépült egy 76 méter hosszú, napcellákból alkotott kerékpárút. Az útszakasz egy év alatt 3000 kWh energiát termelt, ami egy komplett háztartás egyéves energiafelhasználásának felel meg.

## 6. Okosodó Ceglédbercel

Magyarországon is sok „okosötlet” látott már napvilágot, melyek közül például a négyezres lakosú Ceglédbercelen egy Full HD kamerából álló rendszer meg is valósult. Ez azt jelenti, hogy a falu frekvenciált helyein WiFi hotspotokat helyeztek üzembe, és ezek folyamatosan frissülő hasznos információkkal látják el a lakókat és az ide látogatókat.

## 7. Intelligens jelzőlámpák

A Bécsben éppen tesztüzem alatt álló rendszer a közlekedés „felokosításával” gyorsítaná a járművek és gyalogosok haladását. A megszokott nyomógombos jelzés helyett kamerákat és érzékelőket helyeztek el az átkelőknél, amelyek nemcsak azt észlelik, hogy valaki át akar menni, de azt is, ha a gyalogosnak éppen nincs ilyen szándéka. A rendszer által kapott információk eljuttathatók az autósokhoz, akik így gyorsabban haladhatnak.

## 8. ParkWhiz



A mobilos alkalmazással elérhető szolgáltatás leveszi az ember válláról a parkolással járó terhet. Már az utazás előtt kiválasztható, hogy a célállomás környékén melyik parkolóház vagy terület a szimpatikus és megfelelő.

## 9. BlindSquare

A városban való tájékozódás, navigáció különösen nehéz (sőt, szinte lehetetlen) a vakok és a látássérültek számára. A több nyelvet is támogató, GPS alapú alkalmazás úgy vezeti el a nem látókat egyik pontból a másikba, hogy ez alatt az idő alatt rengeteg hasznos, hangos információval látja el őket.

Ez a néhány példa bizonyítja, hogy egy településnek mennyi lehetősége van digitálisan támogatni lakóit.

# Jó barátunk, az Equus caballus

Szeretjük, tiszteljük a lovakat, a szerencsésebbek gyakran lovagolnak is, ám keveset tudunk róluk. Itt az alkalom, hogy pótoljuk a mulasztást.

## Élnek-e még igazi vadlovak?



Sokan azt gondolják, hogy az amerikai musztángok valódi vadlovak, hiszen még ma is jórészt szabadon élnek. A musztángok azonban nem az ősllovak leszármazottai, hanem a spanyol, az angol, a portugál és holland hódítók elvadult háziállatai. Mivel a musztángok egy ideig valóban vadon éltek, ennek a nyoma még ma is felfedezhető viselkedésükben és alkatukban. Néhány beidegződésük őrzi átmeneti vadságuk korát. Rajtuk kívül is ismerünk néhány olyan lófajtát, amelyet tévesen vadlónak hisznek. Ilyenek például a brumbyk, amelyek a 19. századbeli ausztrál aranyásók lovai voltak. Ezeket tartják a legvadabb állatoknak a lovak között. Új hazájukban a brumbyk annyira elszaporodtak, hogy a farmerek sokukat befogták, és gyakran meg is ölték. Ezzel szemben békében élhetnek a brit pónik, a dales, a connemara, a highland, az exmoor, a dartmoor és a new forest pónik csapatai, és a Rhône folyó deltájának mocsaras vidékén élő, francia camargue lovakat sem háborgatja senki. Ma már nincsenek olyan igazi vadlovak, amelyek fejlődését ne befolyásolta volna az ember a tenyésztés során. A przewalski lovak alfajtajának tartott sztyepei és erdei tarpánok utolsó egyedeit a 18–19. században végleg kiirtották. Közép-Európában az elmúlt öt-hatszáz évben nem maradt már élőhelye a vadlovaknak, de szerencsére néhány állatkertben, nemzeti parkban tenyésztnek vadlovakat is. Magyarországon a Hortobágyi Nemzeti Parkban közel százötven przewalski vadló él, ezt a fajtát itt takinak nevezik.

## Milyen a felépítésük?

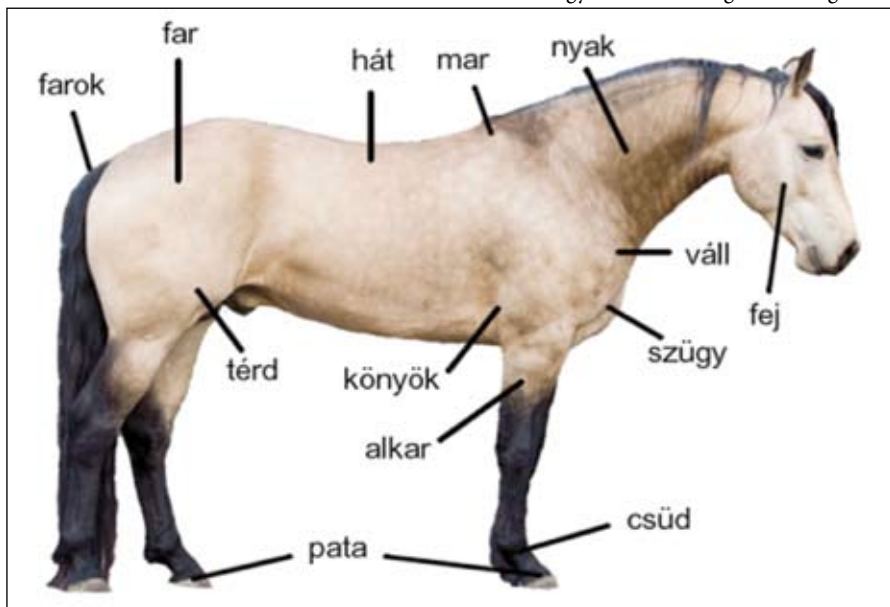
A jó szakemberek gyakran egyetlen pillantással is sok, rendkívül fontos dolgot meg tudnak állapítani a lovakról. Pontosán ismerik a ló testének felépítését és a különféle testrészek elnevezését. Nemcsak azt tudják, hogy a ló nyakán növe szőrt sörénynek hívjuk, de az sem titok előttük, hogy mi az a csüd, a pártá, a szügy, a horpasz, a csánk vagy a mar. A nyak és a hát közötti kis kiemelkedés, a mar különösen fontos, mivel a lovak marmagasságával adják meg az állat testmagasságát. A ló testét három részre szokás osztani: az elülső részre, a középső részre és a hátulsó részre.

Ha tapasztalt vevők vagy tenyésztők vásárolnak lovat, jól tudják, hogy bizonyos testrészek arányos voltára és fontosabb testi jegyekre kell ügyelniük. Ezek megfigyelése révén a szakértő nemcsak a ló szépségét és testfelépítésének,

lapítják, vagy az egyik fülükkel előre, a másikkal hátrafelé hallgatóznak. Ilyen módon még a leghalkabb zörejt is meghallják, mindegy, hogy milyen irányban van a hang forrása. Érzékelésükben rendkívül fontos szerepet játszik a szaglás. Mindent alaposan megszaglásznak. Ha két ismeretlen ló összetalálkozik, szorosán összenyomják az orrukat. Úgy tűnik, hogy a szag alapján tudják eldönteni, rokonszenvesnek találják-e a másikat, vagy sem. A kicsikó is a szagáról ismeri fel az anyját. A szaglás révén a ló fontos dolgokat tudhat meg a táplálékáról és az ivóvízről is, ezért mielőtt megkóstolná, alaposan megszaglásza.

## Valóban állva alszanak a lovak?

Az emberekhez képest a lovaknak nincs szükségük túl sok alváásra. Kivéve a kicsikókat, akiknek nagy az alvásszükségletük. A legkisebb



mozgásának harmóniáját veheti észre, de sok fontos dolgot is megtudhat arról, hogy milyen teljesítmény várható el az állattól. Egy jó hátsólóval szemben az az elvárás, hogy a feje ne legyen túl nagy, de legyen szép, a nyaka hosszú legyen és ívelt, a marja határozott vonalú, a csípője enyhén ívelt, a lába egyenes, a patája erős.

## Milyen a hallásuk és a szaglásuk?

A ló fülei szüntelenül mozgásban vannak. Olykor előremerednek, néha mindkettőt hátra

gyanús zaj is elég a lovaknak ahhoz, hogy felriadjanak. A vadon élők ilyenkor villámgyorsan elvágatnak. Hogy gyorsan el tudjanak menekülni, állva alszanak. Ezt a lábak különleges anatómiai felépítése teszi lehetővé. Az istállóban elsősorban az öreg és beteg lovak alszanak így, mert nekik már nehézséget jelent a felállás. A fiatal lovak inkább fekvő szundítanak. Az egészséges, fiatal lovak villámgyorsan fel tudnak állni.

Meglehet, hihetetlenül hangzik, de a ma élő háziló legrégebbi ismert őse a legkevésbé sem hasonlít ma élő utódjára: e kistermetű állat mellső lábán négy, hátsó lábán három ujj volt. Az Eohippus, a „hajnalpír lova” 50-60 millió évvel ezelőtt élt az észak-amerikai kontinensen, de Európában és



## Mi volt a ma élő ló őse?

Ázsiában is előfordult egy hozzá nagyon hasonló ősló, a Hyracotherium. Az apró termetű őslócsuka kezdetben az erdőkben élt, ahol puha lombbal és különféle növényekkel táplálkozott. Hosszú idő elteltével azonban alaposan megváltozott az éghajlat. Az erdők lassanként kiszáradtak. Helyüket füvel borított sztyepek, puszták vették át, melyekben alig volt fa. Csak az alkalmazkodóképes fajok maradhattak életben. A lovak őseinek elsősorban a kemény, pusztai fűhöz kellett hozzászokniuk.

Próbára tette az állatokat, hogy a kietlen pusztában nem volt hol elbújniuk a ragadozók elől, így csak a lábukra hagyatkozhattak. Hogy minél gyorsabban tudjanak futni, lábujjaik visszafelődtek, végül csak a kemény szaruréteggel körülvett középső ujj maradt meg. Testük is megnőtt. A változás során voltak közbülső fajták is, pl. a Mesohippus, és a Pliohippus, végül kialakultak az egyujjú állatok. Ebbe a csoportba tartozik a ló (latinul: Equus caballus), a szamár, a vadszamár, a zebra és az öszvér is.

# A ló, a kakas, a bárány, a kisnyúl meg a farkas

**E**gyszer a ló elhatározta, hogy felmegy a hegyek közé. Hallotta, hogy ott sok a jó fű. Ment, mendegélt, találkozott a kassal. A kakas azt kérdezte:

– Hová mégy, te ló?

A ló azt felelte:

– A hegyek közé. Azt beszélük, hogy ott már nagyra nőtt a fű, hideg a víz. Mihez kezdjek nyáron a völgyben? A fűvet mind kiégette a nap, vizet egy cseppet se lelni sehol. Felmegyek oda, ahol a hegycsúcsokon még hó is van.

– Vigyél magaddal – kérte a kakas –, én is szeretnék felmenni a hegyre, nekem is jobb lesz ott.

– Gyere hát, menjünk együtt – felelte a ló a kassnak.

És ketten mentek tovább. Elöl a ló, utána a kakas. Csak nappal mendegéltek, éjjel pihentek, már ahogy a vándorok szokták. Mentek, mentek, találkoztak a báránnyal. A bárány megkérdezte a lótól:

– Mondd csak, ló testvér, hova mégy?

A ló azt felelte:

– A hegyre. Azt beszélük, hogy ott már nagyra nőtt a fű, hideg a víz. Mihez kezdjek nyáron a völgyben? A fűvet mind kiégette a nap, vizet egy cseppet se lelni sehol. Felmegyek oda, ahol a hegycsúcsokon még hó is van.

– Vigyél magaddal – kérte a bárány –, én is szeretnék felmenni a hegyre, nekem is jobb lesz ott.

– Jól van, gyere velünk a hegyre – felelte a ló a báránynak.

És hárman mentek tovább: elöl a ló, a ló után a kakas, a kakas után a bárány. Csak nappal mendegéltek, éjjel pihentek, már ahogy a vándorok szokták. Mentek, mentek, találkoztak a kisnyúllal.

A kisnyúl megkérdezte a lótól:

– Mondd csak, ló testvérem, hova mégy?

A ló azt felelte:

– A hegyre. Azt beszélük, ott nagy a fű, hideg a víz. Mihez kezdjek nyáron a völgyben? A fűvet mind kiégette a nap, vizet egy cseppet se lelni sehol. Felmegyek oda, ahol a hegycsúcsokon még hó is van.

– Kérlek, vigyél magaddal engem is – kérte a kisnyúl –, nekem is felkopik itt az állam. – Jobb lesz a hegyen.

– Jól van, menjünk együtt a hegyre – felelte a ló a kisnyúlnak.



És négyen mentek tovább: elöl a ló, a ló után a kakas, a kakas után a bárány, a bárány után a kisnyúl. Csak nappal mendegéltek, éjjel pihentek, már ahogy a vándorok szokták. Hanem egy reggel a lovat, a kassat, a bárányt meg a kisnyulat meglátta egy farkasfalka. A farkasok éhesek voltak és dühösek. Ahogy megláták a lovat, a kassat, a bárányt meg a kisnyulat, mohón csattogtatni kezdték a fogukat.

– Rohanjátok meg őket! – üvöltött fel a legfiatalabb farkas. – Még őrizőjük sincs. Hej, de nagy lakomát csapunk!

A többi farkas vénebb volt, tapasztaltabb. Azt felelték a fiatalnak:

– Dehogyan rohanjuk meg őket! Tavaly is rárontottunk egy ménésre, és kicsibe múlt, hogy ott nem hagytuk a fogunkat. A lóval nem jó összeveszni.

– Hát ti csak maradjatok, én magam is elbánok velük! – kiáltotta a fiatal farkas, és kiugrott az útra.

– Mit akarsz tőlünk? – kérdezte a ló, és védelmezően a kakas, a bárány és a kisnyúl elébe állt.

– Add ide a bárányt – mondta a farkas –, hadd tépjem szét. Megeszem a bárányt, téged nem bántalak.

– De buta vagy te, farkas! Hisz a báránynak csak csontja van meg gyapja, egyebe semmi. Ha éhes vagy, velem kezd, majd megeheted aztán a bárányt is!

A farkas összezsattintotta a fogát, és nekirontott a lónak. Hanem az felgaskodott,

nekiugrott, a mellső lábával megkapta a fejét, és leszorította a földre. A bárány odafutott, és hátulról csépelni kezdte a farkast a szarvával. A kakas a farkas hegyibe repült, vagdalta a csőrével és kukorékolott. Csak a kisnyúl ijedt meg a fiatal farkastól, az kerekelt oldott.

A farkasból majd kiszorult a pára, mire kiszabadulhatott a ló patája alól, inalt is vissza oda, ahol a falka várta.

– No, hát megebédeltél, testvér? – kérdezték az öreg farkasok.

– Fussunk innen gyorsan, mert mindjárt utolérnek! – kiabálta a fiatal farkas, de meg se állt. A falka megriadt, futott mind utána. Sokáig szaladtak, már nemigen bírta a lábuk. A legöregebb farkas felordított:

– Pihenjünk már, nem bírom szusszal!

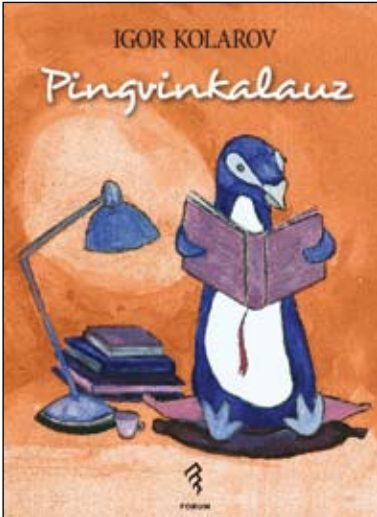
Megálltak, és az egyik vén farkas azt mondta a fiatalnak:

– Azt mondd meg legalább, mi volt ott az úton, és ki kerget bennünket?

– Jaj, ne is kérdezd, még kimondani is rettenetes! Alighogy kiértem az útra, a ló a földnek szorította a fejemet, valaki meg bottal ütötte a hátamat. A harmadik szurkált valamivel és rikoctozott. A negyedik meg elrohant, nyilván az emberekhez, hogy ránk hozza a népet meg a kutyákat. Gyertek, fussunk tovább, különben utolérnek!

Hát így menekült meg a ló, a kakas, a bárány meg a kisnyúl a farkasfalkától.

(Népmese)



## TARANIS TÖRVÉNYE

A világon csak a téves dolgok működnek kifogástalanul. Ha a pingvinnek lehetősége van legalább egy valamit elrontani, akkor azt azonnal el is rontja.

## ARETTA JÉGÉRTELMEZÉSE

A pingvin csak egyféleképpen él – egyenes szándékkal. Ha azt látja, hogy a jégablával való összeütközés elkerülhetetlen, akkor mindenáron ügyelni fog arra, hogy el ne vesse.

## OLIVER KÖVETKEZTETÉSE

A pingvin okos. Mindig, ha felmerül egy probléma, előidéz egy még nagyobb s nehezebbet.

## LUDWIG ÚTMUTATÁSA

1. Bíz a pingvinekben!
2. Soha ne higgy valakinek csak azért, mert pingvinre hasonlít!

## PATRICK TANÁCSA

Ne pletykálj a pingvinekről! Lehet, hogy te is közülük való vagy.

## OSCAR MEGLÁTÁSA

Ha pingvin vagy, az emberek szeretni fognak. Ha krokodil vagy,

te fogod szeretni őket – kiváltképp ebédidőben.

## JONATHAN ELMÉLETE

Ha csak akkor vagy pingvin, amikor jól érzed magad, akkor nem vagy pingvin. Ki tudja, mi vagy.

## JEANIE DICKENS KÖVETKEZTETÉSE

Ne kérdezd, mi a pingvin, 29 483 lehetséges válasz van. S mind téves.

## A mérgező hulladékról

Így tudsz a leghatékonyabb módon szemetet felhalmozni a világűrben:

Ne olvass könyveket!

Bámuld a tévét!

Lógj az interneten!

Lépj be a pártba!

Álmodozz pénzről!

Ne hallgass olyan zenét, amit fekete ruhás csodabogarak adnak elő, s valami borzas lény rázza a mikrofonodat!

Beszélj és írd pongyolán!

Másokat a külsejük és a pletykák alapján ítéld meg!

Kerüld el a gyerekeket (nincs belőlük haszon)!

Vásárolj szükségtelen dolgokat!

Nevedsd ki mások hibáit, ha már vannak!

Ne egyél emulgeálószer nélküli ételt!

Ne hagyd, hogy a tények elbizonytalanítsanak – ragaszkodj a véleményedhez mindenáron!

A pingvin nagy ívben elkerüli mindezt.

Igor Kolarov

# Pingvinkalauz

(Részletek)

## A divatról

A pingvin nem szalasztja el az alkalmat, hogy bámulatba ejtse a világot divatismeretével, az alsónémi- és a kalapdivatban való jártaságával, arról nem is beszélve, hogy a legmenőbb divatkreátorokkal tegező viszonyban van.

A ruha, amibe a pingvin a testét beburkolja, lélegzetelállító. Régimódi és lompos személyek társaságában a pingvin rendszerint elhanyagja magát. De még mielőtt ezt megtenné, bemutat néhány manökenpózt, majd kiválasztja azt, amely az adott pillanatban a leginkább kiemeli személye kifinomultságát.

## A magányról

Paff elsőként állapította meg, hogy a magány papayaállatú s elefántfarkinca alakú. És azt is leszögezte, hogy:

mikor elkezdődik, elkezdődött;

míg tart, tart;

mikor befejeződik, befejeződött.

Kifejtette, hogy a magány rendkívül veszélyes, s hogy tapasztalatlan pingvinnek nem szabad beleártania magát jó és vidám társaság híján. Hogy alátámassza állítását, teljesen egyedül leereszkedett az Al Teiffa vulkán kürtőjébe, és soha többé nem jött onnan elő. A magány teljesen magába szippantotta. Egyesek később azt állították, hogy a papayaállaton kívül égett fűrjek szaga is érezhető volt, de ez ellenőrizetlen és józan ésszel ellentétes fecsegés.

## Igor Kolarovról



Igor Kolarov, a szerző

Misztikus pingvin. 1973-ban született Belgrádban. Ugyanebben az évben, XVII. századbeli szokáshoz híven, nem született egyetlen dodógalamb (Didus ineptus) sem. Kenday pingvin ez alkalmából megállapította: „A világ dodógalamb nélkül mégiscsak más világ.”

Fordította: Orovec Krisztina



Orovec Krisztina, a fordító

## Füveskönyv pingvinektől (nem csak) pingvineknek

Igor Kolarov (1973–2017) írásait szinte pontosan egy éve ajánlottam. Azóta az újvidéki Forum Kiadónál megjelent Pingvinkalauz című kötet, mégpedig annak apropóján, hogy a budapesti Könyvfesztiválnak Szerbia volt a díszvendége.

Ahogy már előző, a Jó Pajtásban olvasható szövegei, ezek sem egyszerűen befogadható írások. Hol kezdődnek? És hol végződnek? Mi ez egyáltalán? Zavarunkban csak a fejünket vakargatjuk. Mit is lehet kezdeni tehát a Pingvinkalauzzal? Nagyon sajtóságos Igor Kolarov elbeszélői hangja: szinte csak saját magához hasonlítható, de azért néhány kapaszkodónk lehet. Ilyen az abszurd, amiről már többször tettem említést. Azonban az abszurd megértéséhez és felismeréséhez, sőt értékeléséhez is szükségünk van egyfajta érzékenységre és érdeklődésre. Az ilyen szöveg félresöpri elvárásainkat, felborítja a logikai rendet, meghökkent. Gyakorta szemérik vetik, hogy hiányzik belőle az értelem. Váratlanul cikázik, kifordít és nemegyszer

kiábrándultság bujkál mögötte. Utóbbi felszínre tör a Mérgező hulladékról című részben is. De ahány író, annyiféle abszurd-felfogás. Nem mindenki az élet értelmetlenségét, céltalanságát hirdeti, hiszen vannak egészen humoros abszurd irodalmi alkotások is. Igor Kolarov műve is ilyen. Bölcsességek, butaságok, kifordított motivációs-gondolatok és rövid epizódok alkotják ezt a könyvet, amelytől kissé olyan lesz, mint egy füveskönyv (tudod, ezek ilyen kis bölcselkedő, zsebben elférő kiadványok okos írók okos mondataival, amelyek a lelked akarják meggyógyítani vagy valami hasonló), vagy inkább egy füveskönyv-paródia.

Pingvinkalauz ide vagy oda, abban biztos vagyok, hogy a pingvinek meglehetősen sajtóságos állatok. És az észjárásukat valahogy úgy tudnám elképzelni, ahogyan Igor Kolarov leírta nekünk. Lessünk hát bele a pingvinlétbe!

Herédi Károly

**A** ló ősidőktől állandó tárgya a művészeknek. A több tízezer éves barlangrajzok is ezt bizonyítják.

A Phartenon frízein eleven, büszke tartású lovakat láthatunk.

Valaha Néró császár diadalívét négy, egykor aranyozott bronzló ékesítette, ma Velencében a Szent Márk-templom főkapuja felett állnak.

A római emlékművek kedvelt díszítőeleme is a ló volt. Marcus Aurelius lovasszobra ma a Capitóliumon áll, Zeusz fiai, Pollux és Castor lovaikkal őrzik a teret.

A reneszánsz nagyjai a ló anatómiájának ismeretében szeretettel ábrázolták ezeket az állatokat; Leonardo da Vinci, Michelangelo, majd Raffaello, Tizian és Dürer képein, szobrain halhatatlannokká lettek.

A reneszánsz szobrászat a hadvezéreket ismét lóháton ábrázolja, ez az ókorban a császároknak járt. Donatello megalkotja Gattamelata lovas szobrát, Verrocchio pedig Colleoniét.

Honoré Daumier híres karikatúráján Don Quijote lova a ló minden hibáját magán hordja.

Felsorolhatatlan, hány festményen szerepel a ló. David, Gericoult, Manet, Toulouse-Lautrec

## „Lovas” képzőművészet

és Salvador Dalí is megfestette. A magyar képzőművészet is gyönyörűen megőrizte a lovat mind festményeken, mind szobrok formájában.

A lovakat festők közül kiemelkedik Vágó Pál, aki alföldi és történeti vonatkozású festményekkel tűnt fel (A huszárság története). Ő festette a Feszty-körkép (A magyarok bejövetele) lovas jeleneteit.

A perzsa sah nagybecsű lovainak megőrzésére a fényképezést megtiltotta, s a világ legjobb lófestőművészt kereste, s végül a magyar Csergező Pál (1924–1996) személyében találta meg. Róna József szobrász alkotta meg Savoyai Jenő lovasszobrát, mely a Budai várban látható.

Vastagh György készítette A lovát megfékező csikós című szobrot (Budai vár) és II. Rákóczi Ferenc lovasszobrát (Szeged).

Fadrusz János alkotása, Mátyás király bronz lovasszobra ma Kolozsvárott áll. Ő készítette Mária Terézia lovasszobrát is, mely valaha Pozsonyban állt, de sajnos darabjaira törték.

Zala György munkái közé tartoznak gróf Andrássy Gyula lovasszobra és a budapesti millenniumi emlékmű lovasszobrai.

Pásztor János 1937-ben készítette II. Rákóczi Ferenc lovasszobrát, amely a Parlament mellett áll.



Honoré Daumier híres művén Don Quijote lova a ló minden hibáját magán hordja



Toulouse-Lautrec, a híres francia festő sokszor festett lovakat



Zala György muravidéki művész egyik neves munkája: gróf Andrássy Gyula lovasszobra



Fadrusz János Mátyás-szobra Kolozsváron



Csergező Pál alkotása Szilvásváradon, a Lovas Múzeumban áll

# Lovak az idő forгатagában

Nemcsak harci eszközként szolgálta hűségesen az embert a ló, de elengedhetetlen társa volt a mezőgazdaságban is, amíg a gépek kora el nem jött. A ló már nem vesz részt népek, nemzetek és világrézszek sorsát eldöntő csatákban, kevesen használják a mezőgazdaságban és a közlekedésben, megmaradt hobbiállatnak. A lovak ma már versenyeken csatáznak, ahol az ügyesség és a gyorsaság számít, és a tét nem az életük, hanem egy kiváló helyezés, egy szalag, vagy a hírnév.

A lovak házasításával több évezrede foglalkozó ember kezdetben valószínűleg húsért is tenyésztette a lovakat, később azok megszokták közelségét, az ember pedig, felismerve a jószágok nagy teherbíró képességét, különböző munkára fogta be őket. Aszép és óriási teljesítményre képes állatok az idők folyamán kivívták az ember tiszteletét és csodálatát, így az ókori kultúrában már merőben megváltozott szerepkörben találkozhatunk velük. I. e. 2000-ben már részletesen ismerték a tenyészmének kiválasztásának, tartásának alapelveit. Később a harci fogatokat a hadászatban felváltották a harci ménék és lovas katonák.



Nagy Sándor és híres lova

A történetírás több híres ló nevét őrzi. **Nagy Sándor** harci ménjéről, **Bucephalosz**ról ismert, hogy többször megmentette gazdája életét. A ló Nagy Sándorhoz kerüléséről különböző történetek maradtak fenn. Plutarkhosz elbeszélése szerint a lovat Nagy Sándor apja, II Philipposz vette, ám senki nem tudta megszéledíteni. Egy napon a fiatal Alexandrosz megpróbálta, és sikerrel járt, úgy fordította a lovat, hogy az ne lássa saját árnyékát, amitől megijedhet. A lóról annak halála után a végzetes csata helyszíne, Hüdaszpész mellett várost nevezett el a hadvezér.

Az ókorból ismert még **Kürosznak**, a Perzsa Birodalom uralkodójának a története, aki egy ízben királyságát ajánlotta egy loért. Rómában Cézár állítólag a lovai figyelmeztették a merénylőre. De ne menjünk messzire! Attila és serege lovak hátán nyargalta be az V. században a világot. A hun nép harcban és viszályban lóhátról építette ki birodalmát, s szerzett hatalmat és tekintélyt az északi népek százainál. A magyar történelemnek szintén fontos része kötődik a lovakhoz, a Vereckei-hágón át lovon érkező magyarok Szvatopluk morva fejedelemnek ékesen felszerszámozott lovat küldtek ajándékba, ő pedig cserébe pannóniai földet, fűvet és vizet küldött vissza. Ezzel a jelképes cserével és a megvívott csatával őseink elfoglalták Pannóniát.

Az emberiség és a lovak történelme egy időre szorosan összefonódott. Európa felvértezett lovagjai súlyos páncéllal védték és díszítették hatalmas ménjeiket. A középkor lovai közel kétszáz kiló terhet cipeltek a perzselő sivatagban, a Szentföldről vívott véres harcokban. Lovagi tornákon és párviadalokon mérköztek meg egymással a legjobb bajnokok évszázadokon át. A lőfegyverek megjelenésével megváltozott a lovak harci jellege, már nem kellett akkora terhet cipelniük, így fokozatosan más munkára irányították át őket, s más fajtákat, nagyobb munkabírási hidegvérű fajtákat használtak gyakrabban. Az Újvilágban Cortez tizenhat lóval hódított meg egy országot. Mint mondták, Isten után a lónak köszönhető a győzelem. A vadnyugatot ponírok szeltek át szekereiken, indiánok szelidítették meg a legvadabb musztángokat is. A cowboyok nélkülözhetetlen társa volt a ló, s az Óvilág forradalmainak csatáiban, hódításokban is vitathatatlan szerepe volt. Napóleont lovasroham segítette a trónra a marengói csatánál, Shakleton a Déli-sark meghódítására tett kísérlete során lovas szánokkal



Igáslovat emelnek egy brit katonai hadihajóra 1914-ben. Az I. világháborúban süllycsoportok szerint eltérő feladatokra használták a lovakat

közelítette meg az ismeretlen kontinenst. A magyar lovasságot utoljára a második világháborúban vitték csatába lovaik Nyikolajev városánál 1941 augusztusában. A huszárok rohamára egy német szemtanú így emlékezett vissza: „Ismét kemény harcban álltunk a kétségbeesetten védekező ellen-séggel, amely egy magas vasúti töltés mellett ásta be magát. Már négyszer rohamoztunk, s mind a négyszer visszavertek bennünket. A zászlóalj-parancsnok káromkodott, a századparancsnokok azonban tehetetlenek voltak. Ekkor a tüzérségi támogatás helyett, amit számtalanszor kértünk, egy magyar huszárezred jelent meg a színen. Nevettünk. Mi az ördögöt akarnak ezek itt a kecses, elegáns lovaikkal? Egyszerre megdermedtünk, ezek a magyarok megbolondultak! Lovasszázad lovasszázad után közeledett. Parancsszó harsant. A bronzbarnára sült, karcú lovasok szinte odanőttek a nyereghez. Fénylő aranyparolis ezredesük kirántotta kardját. Négy-öt könnyű páncélcsovi vágódott ki a szárnyakra, az ezred pedig a délutáni napban villogó kardokkal végigvágta a széles síkságon. (...) Eldördültek az első lövések, aztán mind ritkábbak lettek. Kimeredő szemmel, hitetlenkedve néztük, ahogy a szovjet ezred, amely eddig elkeseredett elszántsággal verte vissza támadásainkat, most megfordul, és pánikszerűen otthagyja állásait. A diadalmas magyarok pedig maguk előtt úzták az oroszot, és csillogó szabályjukkal aprították őket. (...) Most az egyszere az ősi fegyver győzedelmeskedett a modern felszerelésen!”



Számítások szerint az I. világháborúban 11 millió ló (továbbá 100.000 kutya és kétszer ennyi galamb), a II. világháborúban pedig csak Németországban és a Szovjetunióban 6 millió ló (és legalább negyedmillió kutya) esett az esztelen lövöldözés, gyilkolás áldozatául

# Amikor a kedvencek találkoznak

**A** rajongók számára mindig szívmengető azon kedvenceiknek a találkozása, akik egykor együttműködtek, de egy ideje már külön utakon járnak. Az ilyen találkozásokból akár újabb együttműködés is kialakulhat, olykor pedig csak egy kis nosztalgiazásra kerül sor.

## Sohasem engedték el őket



Az ABBA svéd popegyüttes a hetvenes évek egyik legismertebb formációja volt. 1972-ben alakult, tagjai Agnetha Fältskog, Björn Ulvæus, Benny Andersson és Anni-Frid Lyngstad voltak, az együttes neve pedig a tagok neveinek kezdőbetűit jelöli. 1974-ben a Waterloo című dalukkal megnyerték az Eurovíziós Dalfesztivált és ekkor világszerte ismertté váltak, majd pedig igazi „slágergyárosok” lettek. Számos nagy sikerű dalt készítettek, ilyen például a Mamma Mia, a Dancing Queen, a Fernando, az S.O.S, a Money, Money, Money, a Knowing Me, Knowing You, a Voulez-Vous, a The Winner Takes It All, a Take a Chance On Me, a Chiquitita, a Souper Trouper és a Thank You for the Music – csak hogy néhányat említsünk. Az együttes különlegessége volt az is, hogy két házaspár alkotta, előbb Björn és Agnetha, majd pedig Frida és Benny házasodtak össze. Később sajnos mindkét házasság zátonyra futott, az együttes pedig 1983-ban feloszlott. Ezek után is népszerűek voltak, a rajongók sohasem engedték el őket. 1999-ben nagy sikerrel mutatták be a Broadway-en a Mamma Mia! című musicalt, amely az ABBA-slágerekre íródott és ugyanilyen népszerű lett a 2008-as filmváltozat is, amelynek második része idén érkezik a mozikba. Az ABBA viszont újabb meglepetést tartogat a rajongóinak: 35 évvel a feloszlás után bejelentették, hogy hamarosan két új dalt adnak ki, az egyik címe, úgy tudni, I Still Have Faith in You lesz, és decemberben egy tévéműsor keretében mutatják be. Benny szerint a dalok-



kal semmilyen céljuk nincs, nem azért készítik őket, hogy valamit elérjenek, csupán azért, mert kedvet kaptak ismét együtt dolgozni és így szeretnék megköszönni hűséges rajongóik szeretetét.

sokan továbbra is abban reménykednek, hogy az 1D még összeáll. Nemrég megcsillant ez a remény, Liam Payne arról beszélt egy interjúban, hogy erre ő is nagy esélyt lát, legalább egy nagy show erejéig.

## Reménykednek a visszatérésükben

Sokkal frissebb történet: Harry Styles, Niall Horan, Liam Payne, Louis Tomlinson és Zayn Malik külön-külön indult 2010-ben a brit X-Faktor meghallgatásán, de nem jutottak tovább, mígnem Nicole Scherzinger zsűritag és Simon Cowell, a tehetségkutató alapítója tanácsára együttest alapítottak. A One Direction ezek után világszerte óriási hírnévre tett szert. A negyedik lemezük megjelenését követően, 2015-ben Zayn kivált a csoportból. Az 1D megmaradt négy tagja kiadta az ötödik lemezt, majd pedig bejelentették, hogy szólókarrierjükre összpontosítanak. A rajongók ezt követően is kiálltak mellettük, habár

## Még tart a varázslat...

A Wizards of Waverly Place, azaz a Waverly Place varázslói című sorozat 2007-től 2012-ig sugározta, de a mai napig is sokan szeretik. A sorozatbeli Alexet Selena Gomez alakította, a bátyját, Justint pedig David Henrie. Utóbbi tavaly megnősült, feleségül vette Maria Cahillt, az esküvőjükön pedig a sorozat színészei is részt vettek. David egy interjúban arról beszélt, hogy még mindig szoros barátságot ápol a sorozatbeli kollégáival, kiváltképp Selena Gomezzel, akit azóta is a húgának tekint. A barátságuk annyira szoros, hogy Selena a minap ismét náluk járt és erről ezúttal is David számolt be a közösségi oldalakon a meghatódott rajongóknak.

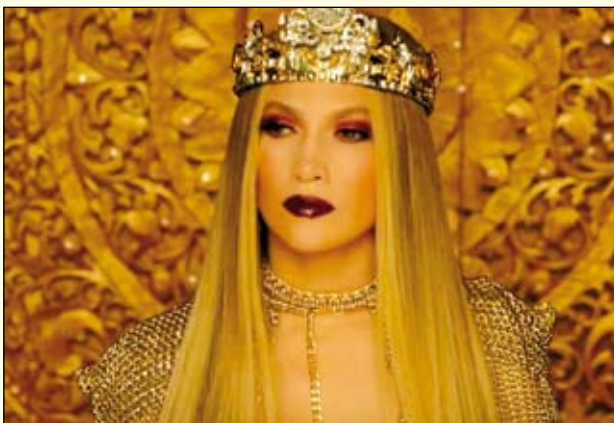


## Az író nő idén is elnézést kért



**J**. K. Rowling, a Harry Potter könyvsorozat szerzője a Roxfort ostromának 17. évfordulóján, azaz 2015-ben hozott határozatot – és ezzel elindított egy hagyományt –, miszerint minden év májusának második napján bocsánatot kér egy-egy kedvenc karakter haláláért. Elsőként Fred Weasley-ért kérte a Harry Potter-rajongók megbocsátását, 2016-ban Remus Lupinért, tavaly pedig Perselus Pitonért. Idén egy olyan lény került sorra, aki ugyan nem a varázslóiskola ostroma során vesztette életét, de igen jelentős szerepet játszott a történet kialakulásában a második kötet, a Harry Potter és a titkok kamrája, valamint az utolsó, a Harry Potter és a Halál ereklyéi között. Az író nő elmondása szerint Dobbyról, a házimánóról van szó, amiért feláldozta az életét, hogy megmentse azokat, akik a csatát megnyerték.

## Királynőként tért vissza



**N**emrég megjelent Jennifer Lopez új videoklipje, amely az El Anillo dalához készült. A videoklip igencsak látványos lett. Az énekesnőt királynőként, csupa aranyban is láthatjuk, de nem maradnak el a rá jellemző táncos részek sem. Sok rajongója úgy tartja, ez eddigi legcsodálatosabb videója. Az énekesnő legutóbb 2014-en jelentkezett stúdióalbummal, amely az A.K.A címet kapta az Also Known As rövidítéseként. Jennifer Lopez jelenleg új albumot készít, méghozzá spanyol nyelven. Ez lesz a második spanyol albuma, az első Como ama una mujer címmel 2007-ben jelent meg. A készülő lemezt vélhetően még idén kiadják és a Por Primera Vez címet kapja. Az El Anillo előtt két dalt ismerhettünk meg róla, egyik a Ni Tú Ni Yo a másik pedig az Amor, Amor, Amor. Jennifer Lopez a színészi karrierjét sem hanyagolja, a főszereplésével készülő Second Act című filmnek minden bizonnyal ez év vége felé lesz a bemutatója, de emellett televíziós filmben és műsorokban is részt vesz, sőt produceri tevékenységet is folytat.

## Két albummal is jelentkezhetsz



**E**gyes zenei hírek szerint Rihanna még idén dupla lemezzel jelentkezhetsz. Az énekes-dalszerző Elijah Blake úgy véli, hogy az énekesnő egyik albuma dallamosabb zenezámokat tartalmaz majd, amelyekkel a slágerlistákat célozza meg, a másik pedig a 2016-ban kiadott Anti folytatásaként a kísérleti hangzást és a szókimondást helyezheti előtérbe. Elijah szerint ugyanis Rihanna nem elégedett előző két lemezének a fogadtatásával, habár szereti ezeket az albumokat. Úgy tudni, az énekesnő szeretné felülmúlni a 2007-es, Umbrella című dalának a sikerességét, amely még mindig egyik legnagyobb slágerének tekinthető. Sok minden alakulóban van, így nem tudni pontosan, hogy mindebből mi valósul meg.

## Új klipben látható az Ed Sheeran-báb



**Ú**jabb dalt mutatott be nemrég Ed Sheeran a tavaly márciusban megjelent ÷ (Divide) című nagylemezéről. Erről az albumról felkapott lett a Shape of You, a Castle on the Hill, a Galway Girl és a Perfect című zenezám, ezeket követheti most a Happier. A dalhoz videoklip is készült, amelyben ismét megjelenik az Ed Sheeran-báb. Az énekesről készült bábót korábban a Sing című dal videoklipjében láthattuk. A Sing Ed Sheeran 2014-ben megjelent x (Multiply) című albumán található, a dal pedig Pharrell Williams közreműködésével készült. Egyébként az idei év sikeresen indult Ed számára, két Grammy-díjat kapott, egyiket a legjobb vokális pop lemezért, a másikat pedig a legjobb pop-szóló előadásért. Emellett Eminem River című dalában közreműködött, de együtt dolgozott Anne-Marie-val is.



**Jelige: „Jön a nyár”**

**Kedves Bizi!**

Hetedikes lány vagyok, és egy nálam fiatalabb fiúba „estem bele”! A téli szünet óta sokat vagyunk együtt, persze ott van a társaságban a barátnőm is. Megbeszéltem a barátnőmmel, hogy ő lesz az, aki megmondja neki, hogy tetszik nekem. Meg is mondta neki, és kiderült, hogy én is tetszem neki. A fiú már jó párszor megpróbálta megkérdezni tőlem, hogy akarok-e vele járni, de mindig valami közbejött. Az is zavaró dolog, hogy én is egy nagyon szégyenlős, hallgatag lány vagyok a fiúk társaságában. Mit tegyek ez ellen? Sajnos, a szimpátiám, úgy látszik, megunta a dolgot, és most már nem próbálkozik. A suliban és edzéseken azért mindig bámul. A barátok azt mondják, biztos, hogy nem vagyok közömbös neki. Segíts, hogyan kezdeményezzek!

Válasz:

Tulajdonképpen, te nem is vagy olyan bátoratlan személy, mert megírtad nekünk a problémádat. Jó lenne elsősorban letisztáznod, hogy mennyire fontos számodra ez a fiú. Ha nagyon fontos, akkor bizony bele kell vágnod a dologba, akármilyen szégyenlős is vagy. Csak nyerhetsz vele, bármilyen is lesz a fiú válasza. Ehhez viszont, újra föl kell melegítened a barátságokat. Azzal kezdjed, hogy köszönőviszonyba kerülsz újra vele, ami könnyen megoldható, mert egy iskolába jártok, és napról napra alkalmatok van gyakorolni az egymásra mosolygást, köszönést, szemézészt stb. Ezt olyankor a legjobb gyakorolni, amikor ti, lányok együtt vagytok, és arra jártok ti is, amerre a fiú tartózkodik. Pl. szurkolsz neki és az osztályának tornaórán vagy a meccseken. Amikor csak alkalmad van, amikor egymásba botlotok, köszönj neki. Elég egy rövidke „szia”! Utána meg már könnyebben mennek majd a dolgok. Kezdetnek az sem rossz, ha csak egymás mellett álltok, ültök és hallgattok. Élvezitek egymás közelségét. Közös beszélgetési témák is lesz biztosan, mert ott az iskola, a tanulás, a közös tanárok, a közös barátok témája. De a zene és a helyi történések is kifogyhatatlan tár, ami a közös dolgaitokat illeti. A legfontosabb, hogy a fiúnál újra felébredjen az irántad érzett szimpátia, mert az ő viselkedésétől függnek a továbbiak. Ha netalán kiderül, hogy a fiúnak már nem vagy olyan vonzó, mint régebben, még mindig jó pontokat könyvelhetsz el magadnak, hisz leküzdötted a szégyenlősségedet, és megtetted az első lépést. A következő ismerkedésor már több tapasztalatod lesz, és mindez könnyebben megy majd.

**Jelige: „Nyuszi”**

**Kedves Bizalmas sorok!**

Hatodikos lány vagyok, és jó néhány fontos kérdés foglalkoztat az utóbbi időben. Pl. az, hogy sajnos, eddig még nem jártam egy fiúval sem. Nemrégiben találoztam egy nálam néhány évvel idősebb fiúval, és nem tudom, hogyan nyerjem meg. Nagyon kedvesnek látszik, a boldulásig szép és ráadásul okos is! ♥ Tudom, hogy még nincs barátnője. Hogyan kerülhetnék közelebb hozzá? Az is gond, hogy amióta sokat gondolok rá, rosszabbul megy a tanulás, és néhány rossz jegy is becsúszott. Mi tegyek? Segíts!

Válasz:

Úgy tűnik, hogy negatívumként éled meg, hogy eddig még nem jártál fiúval, de tudnod kell, hogy azzal, hogy eddig még nem volt fiúdd, **nem késztél le semmiről sem!!!** Még csak most jön az az idő, amikor elkezdheted gyakorolni az ismerkedés fortélyait. És erre elegendő idődd lesz! Semmit sem kell siettetni, mert mindennek eljön a maga ideje, meg kell érni rá. Elsődleges, hogy az ismerkedéshez legyen alkalom, csak ekkor fígyelhet

fel rád. Ezért gondold át, melyek azok a helyek, ahol mindketten megfordultok, és ha ez megvan, a barátnőiddel többször sétáljatok el arra. Közös ismerősökön keresztül próbálj megtudni minél többet róla, hogy mit szeret csinálni, mivel és merre tölti szabad idejét. Ha van találkozási lehetőségek, közös ismerősötök, ha kedves vagy vele, mosolygós, amikor találkoztok, és persze ha te is szimpatikus vagy neki, biztosan sor kerül az ismerkedésre. És arra is lesz majd alkalom, hogy a közös ismerősökkel, barátokkal eltöltött idő alatt jobban megismerjétek egymást és kimutassátok egymás iránti vonzalmatokat. Vigyázz, hogy ne legyél túl rámenős, mert magad ellen fordíthatod a fiút, hiszen eddig még nem nagyon érdekelte a másik nem, meg a szerelem, mert inkább a focival, sportolással és a tanulással foglalkozott. Ami a tanulást illeti, az azért nem megy úgy, mint előbb, mert többet álmodozol a fiúról, mint kellene. Merek fogadni, hogy a tanulás, a házi feladat írása, az ismétlés közben és helyett, inkább a fiú nevét írogatod minden létező szabad helyre, szíveket, virágokat rajzolatsz,

mint ahogyan a nekünk küldött leveledben is. A tanulási nehézségeket, a jó tanulási és munkaszokásokkal lehet kiküszöbölni és áthidalni. Pl. az asztalodról távolíts el minden fölösleges könyvet, füzetet, papírt,

előtted csak azok a dolgok legyenek, amik az adott tantárgy tanulásához kellenek. A tanulás bemelegítéseként a számodra könnyebb tantárggyal és leckével kezdjed, és csak azután térj a nehezeire. Ha azon veszed észre magadat, hogy már megint álmodozol, iktass be egy rövidke szünetet, mosdjal meg hideg vízben, igyál egy kis vizet, kapjál be egy falatkát (csak egy falatkát!) a kedvenc csokidból, tornázzál egyet, pl. néhány nyújtógyakorlat, guggolás, mély lélegzétvétel a nyitott áblaknál, és már újra frissen és üdén ülhetsz vissza tanulóhelyedre.

Különbön pedig, nagyon sok minden akarát kérdése. Döntsd el, hogy te milyen tanulmányi eredményt akarsz, és cselekedjél! Mi pedig majd szorítunk!

**Jelige: „Alfi”**

**Kedves Bizi! Van egy problémám. A hétvégén elkezdtem járni egy fiúval. Viszont már másnap egy másik fiú tetszett meg örültem. Ez a fiú odajött hozzánk a barátaival, sokat nézett és kacsingatott rám. Most nem tudom, mi legyen!? Szerintem nem becsületes valakivel úgy együtt járni, hogy közben egy másik fiú tetszik. Úgy érzem,**

**szelmes lettem ebbe a stramm fiúba. Nem tudom, hogyan szakítsak az előzővel. Kérlek, adjál tanácsot, mit tegyek!**

Válasz:

Tudnod kell, hogy nincs szép és kellemes szakítás. Bárki részéről jön a kezdeményezés, nem könnyű dolog, és nem múlik el fájdalom nélkül. Egy kapcsolatban érzelmek vannak a játékokban, és a közös kosárba azokat tesszük bele. A járás azért van, hogy jobban megismerjük egymást és megbizonyosodjunk arról, hogy igaziak-e, és tartósak-e azok az érzelmek, amelyeket egymás iránt táplálunk. Kiléphetünk a kapcsolatokból, ha már nem érezzük azt, amit régen, és nem érezzük magunkat jól a másik társaságában. A járás még nem az „ásó, kapa, kapa, nagyharang válasszon el minket” fázis. Ha úgy érzed, hogy ez a másik fiú jobban tetszik, mondd meg a fiúdnak, hogy te már nem érzel úgy iránta, mint előbb, és mindenki menjen a maga útján. Jó lenne, ha barátok maradhatnátok, de ha nem ez történik meg, hát istenem! Gondolj arra, hogy megeshet, hogy a másik fiúval nem jön össze a dolog. Mindenesetre ne szomorkodj sokáig, mert a serdülőkor az, amikor nyugodtan csaponghatnak az érzelmek, hisz ez egy fontos tanulási időszak a személy, az érzelmi kapcsolatok fejlődésében.

**Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol  
e-mail: [bizalmas.sorok@gmail.com](mailto:bizalmas.sorok@gmail.com)**

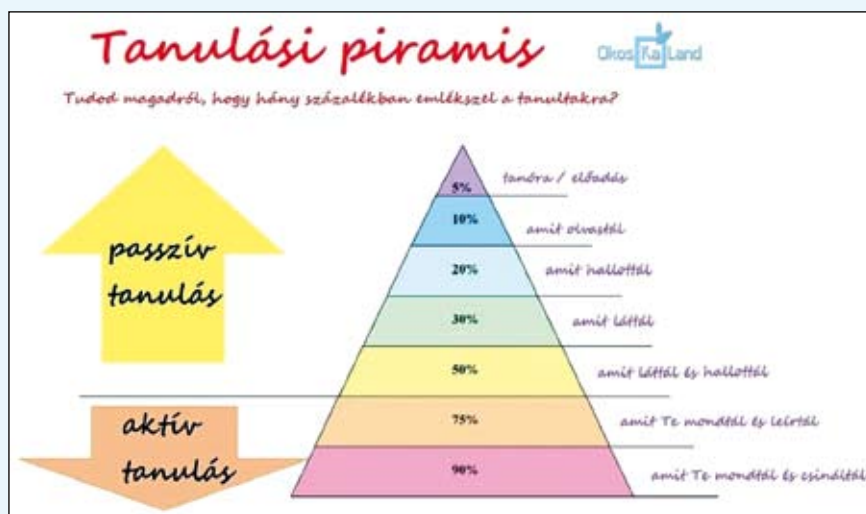
Sajnos előfordulhat, hogy bukásra állsz valamiből. Ha ez a helyzet fenyeget, akkor is fel a fejjel, még javítható! Ha megvan a kellő elhatározásod, tippjeink segítségével év végéig még javítható az osztályzataidon.

A legfontosabb, hogy odafigyelj az órákon. Na nem csak azért, hogy a tanár kedvében járj, hanem mert így is rengeteget tanulhatsz. A tanulás az iskolában kezdődik.

**Próbáld ki:** Ha idáig csak levelezgettél, beszélgettél az órákon, ezentúl figyelj oda! Meglátod, otthon elegendő lesz néhányszor elolvasni a leckét, megírni a házit és már tudod is az egészet! Ráadásul, ha koncentrálsz az órán elhangzottakra, a tanár felelősközel és dolgozatban egészen biztosan értékelni fogja, ha olyan tényeket is közölsz vele, melyeket nem kellett megtanulni, de órán beszéltek róla.

Az órákon szokásos aktivitás mellett, amikor csak lehet, **jelentkezz** kiselőadásra! Nem kell megvárni, amíg tanárod felajánlja a lehetőséget az osztály előtt: egész nyugodtan odamehetsz hozzá óra után is! Persze ez azt jelenti, hogy tökéletesen felkészülsz az anyagból. A kiselőadást ne felolvasd, hanem tanuld meg! Természetesen vázlatot használhatsz, de sokkal jobb, ha a kiselőadás valóban előadás,

## Segítség, bukásra állok!



nem pedig felolvasásgyakorlat. Ha nálatok nem szokás kiselőadást tartani, akkor is menj oda a tanárhoz és mondd meg neki, hogy szeretnél javítani! Ha egyelőre még nem is ad rá lehetőséget, értékelni fogja a szándékod. Amúgy nagyon fontos, hogy **minden órára**

**tanulj**, hiszen javítás címen bármikor kihívhat a tanár felelni. Te pedig nem engedheted meg magadnak, hogy újra egyest kapj. Szedd elő a jegyzeteidet, újra tanulmányozd át a könyvet! A lényeg, hogy sokat és alaposan ismételd, így lassan megérik a tananyag a fejedben.

## TESZT

# Ragaszkodsz a rokonokhoz?

**A rokoni kapcsolatok bensőségebbé teszik az életet, támaszt jelentenek a mindennapokban. Neked mit jelentenek a rokoni kapcsolatok?**

1. Szívesen fogadod a váratlan rokoni látogatásokat?

- a) Igen. (2 pont)
- b) Jobban szeretem, ha előre tudok róluk. (0 pont)
- c) Néha nehezemre esnek. (1 pont)

**Értékelés**

**0-2 pont:**

*Sokszor úgy érzed, hogy nincs szükséged a családi háttérre, mert több vidámságra vágysz. Rosszul teszed, ha így gondolkodsz, mert később válik világossá számodra, hogy rokonokra, jó emberekre mindenkinek szüksége van.*

2. Örülsz, ha a távolban lakó rokonok hosszabb ideig nálatok tartózkodnak?

- a) Csak ha külön szobában alszanak. (1 pont)
- b) Igen, mert akkor vidám a légkör. (2 pont)
- c) Nem, mert megzavarják a nyugalmamat. (0 pont)

**3-6 pont:**

*Biztos hátterved a család, jól érzed magad, ha együtt vagytok, elfelejted minden gondodat. Örülsz, ha találkozhatasz a rokonokkal, de nem tartod nagyon fontosnak, hogy a kapcsolatokat túl szoros legyen. Fontosabb neked a szűk család.*

3. Milyen gyakran találkozol a rokonaiddal?

- a) Minden nyáron. (1 pont)
- b) Családi összejöveteleken. (0 pont)
- c) Van, akivel havonta, van, akivel naponta. (2 pont)

**7-10 pont:**

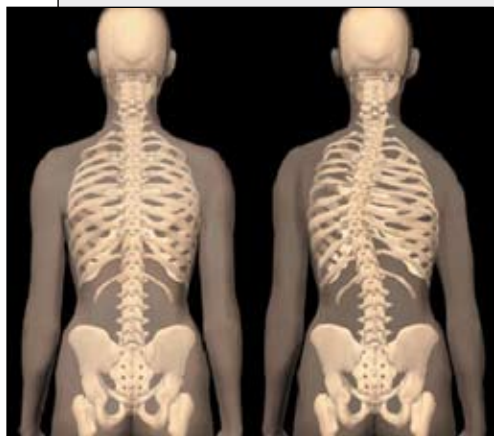
*Néha próbálsz kitérni a családi kötelekből, mert annak egyhangúsága unat. A gondjaidat igyekszel egyedül megoldani, ügyeidbe nem avatod be a családodat. A szüleidet ez néha bántja. A rokonságban viszont van egy-két ember, akivel nagyon jól megértitek egymást.*

4. Néha a rokonok az idegeidre mennek?

- a) Néha előfordul. (0 pont)
- b) A mi családunkban mindenki tudja, hol a határ. (1 pont)
- c) Még soha nem éreztem ilyet. (2 pont)

5. Kedveled a baráti találkozókat?

- a) Csak ha van rá időm. (1 pont)
- b) Nem, inkább a magányt szeretem. (0 pont)
- c) Ez a legkedvesebb időtöltésem. (2 pont)



**A** gerinc szervezetünk központi pillére. Megtámasztja a fej és a törzs súlyát, valamint védőburkot biztosít az idegeknek.

### Hogyan működik a gerinc?

A gerincet 33 szabálytalan alakú csont alkotja, ezek a csigolyák. Minden csigolya közepén van egy lyuk, melyen keresztül a gerincvelő fut. A csigolyák közti lemezek puha anyaggal vannak kitöltve, melyek lengéscsillapítóként működnek. Az egészséges gerinc hátulról egyenes és függőlegesen húzódik a fejtől egészen a far közötti hasadék tetejéig. Oldalról nézve a gerincnek két görbülete van: egy a hát tetején, ami kidomborodik, egy másik pedig a hát alsó részén, mely befelé domborodik.

## VESZÉLYES GERINCFERDÜLÉS

# Mire ügyeljek?

### Mi a túlzott görbület oka?

A gerinc felső részén lévő túlzott görbületet domború hátnak hívják (kyphosis). Ekkor a hát görnyedtnek tűnik, és gömbölyűbb, mint általában. Az évek során a rossz testtartás is hozzájárulhat a kialakulásához, de a gerincet érintő betegségek is felelősek. A gyerekeknek is lehet domború hátuk, de a jelenség oka általában ismeretlen. A túlzottan befelé ívelő derék is probléma lehet, többnyire a túlsúlyos embereknél. A nagy pocak az egyensúly hiányát okozza, így folyamatos kompenzációra van szükség a felborulás megelőzése érdekében. Emellett részben a gyenge hasizmok és a rossz testtartás is felelősek lehetnek. A domború hát még inkább hozzájárulhat a befelé ívelő derék kialakulásához. Amikor a gerinc jobbra vagy balra görbül, azt hívják gerincferdülésnek. Leginkább a mellkas felső területén vagy a hát alsó részén fordul elő, és a kialakulásnak gyakran nem derül ki az oka. Nőknél sokkal gyakoribb és örökölhető probléma a gerincferdülés. Néhány gyermeknél veleszületett rendellenességként jelentkezik. Előfordulhat, hogy betegségek is okoznak izomgyengülést, esetenként izomsorvadást. Ha a lábak hosszú-

sága nem egyenlő, az szintén gerincferdülést okozhat.

### Mik a tünetek?

A domború hát és a túlzottan befelé ívelő derék izomlázal, izomfájdalommal jár. A gerincferdülés – ha nem egyértelmű a születéskor – késő gyermekkorban és kamaszkorban fokozatosan láthatóvá válik. Gerincferdüléssel személyeknél jelentkezhet járászavar, melyhez időnként hátfájás is társulhat. Fontos, hogy ne hagyjuk figyelmen kívül a gerincferdülés érzelmi hatását sem, különösen azért, mert többnyire pubertáskorban jelentkezik, amikor egyéb testi változással is küzdeniük kell a fiataloknak.

### Hogyan kezelhető?

A domború hát és a túlzottan befelé ívelő derék esetében is a fizioterápiás kezelések nyújthatnak megoldást. A kezelés segít megerősíteni a gerinc támasztóizmait, valamint javítani a rossz testtartáson. Fontos fenntartani egy ideális testsúlyt, hiszen ezzel elkerülhetőek a jövőbeni esetleges problémák. Gerincferdülés esetén is a fizioterápiás kezelések segíthetnek a gerinc-támasztó izmok erősítésében.

## Árulkodó ruhaszín

**A** ruhánk színe hatással van a hangulatunkra, valamint azt is elárulhatja, hogy milyen a jellemünk.

Viselj **fehér** színt, ha azt szeretnéd, hogy komolyan vegyenek! A fehér szín az egyszerűség, kifinomultság és tisztaság jelképe. Ha a kedvenc színed a fehér, akkor mindenben a tökéletességet keresed.

A **kék** szín jelentése a bölcsesség, a türelem, az igazság, bizalom, tekintély, békesség és a csendesség. A kék szín fontos hatásai közé tartozik, hogy segít legyőzni a kisebbségi érzést. A kéket szeretőket megbízhatóak és érzékeny emberek. Nagyra értékelik az őszinteséget.

A **piros** szín az erő, a tűz és a hatalom jelképe. Túl sok piros színű ruhát és kiegészítőt nem szabad viselni, mert agressziót vált ki belőlünk. Önbizalom-növelőként hatásos lehet. A piros színt kedvelők kreatívak, dinamikusak, kezdeményezők és fizikailag is aktívak.

Ha **zöld** színű ruhát viselsz, békés hangulatot szeretnél elérni. A zöld a stabilitás, a tapintat, a nagylelkűség és a képzelőerő színe. Ez a szín egyensúlyt és harmóniát sugároz környezetünk felé. A zöld színt kedvelők kiegyensúlyozottak, vonzódnak a természethez és a természetes dolgokhoz, viszont néha túl óvatosak.

**Feketét** viseljünk, ha az érzelmeink helyett az észérvekre kell koncentrálnunk. Ha valaki túl sok feketét hord, depressziós lehet a fekete negatív hatásai miatt. Általában az eleganciára, a formalitásra, a szigorúságra asszociálunk róla. Azok, akik szívesen hordanak feketét, titokzatosnak érdekesnek szeretnének tűnni, udvariasan távolságtartóak és zárkózott emberek.

Ha öltözködésünkben a **rózsaszín** dominál, akkor könnyedén vesszük a dolgokat, mert ez a szín a felhőtlen hangulatot idézi elő. A rózsaszínt viselő nő nőies, érzéki, kedves és romantikus.

A **narancsszín** ideális, ha fel kell vidítanunk valakit, esetleg önmagunkat. Bátran viseljük, ha energiára, önbizalomra és életkedvre van



szükségünk. A narancssárgát kedvelő vidám, optimista és gyengéd. A narancsszín viselete büszkeséget, önérzetet, segítőkészséget, ambíciót, kreativitást és életerőt sugároz.

A **barna** szín a megbízhatóság és az önuralom színe. A barnát kedvelő személy szereti a biztonságot és gyakran merengő, aki nehezen éli meg a változásokat az életben, ragaszkodik a földi javakhoz, az anyagiakhoz és általában nosztalgikus.

A **sárga** a bölcsesség, az öröm, a boldogság, az eredetiség és a türelem jelképe. Akinek ez a kedvenc színe, az szeret szónokolni és általában a társaság központi figurája. Sárga ruhákkal jókedvet, tettekkészséget, felszabadultságot sugárzunk.

A **lila** a béke, az uralkodás, az önzetlenség, a méltóság és a felfedezések jelképe. Lila ruhákkal a lelkiséget, a szellemet és a misztikus vonásokat, luxust hangsúlyozzuk. A lila színt kedvelők gyakran művészek, érzelmdúsak, kreatívak.

## Esti jóga a teljes pihenésért

**N**incs idő a rendszeres sportra, esténként pedig nehezen alszol el, hiszen nem vetted le az energiáidat? Egy igazán pihentető éjszakához elég, ha lefekvés előtt 10 percet jóga-zunk.

A hat speciális gyakorlat megnyugtat, ellazít, és segít ráhangolódni az éjszakára.

### Ha-légzés

Álló helyzetben mélyen belélegzünk, és az egész felsőtest előredőlésével egy időben, a „ha” szó kimondásával kifújjuk a levegőt. Engedjük el magunkat, a kilégzés jelentse azt, hogy kiűzzük a stresszt a testünkből. Ismétlés: háromszor-négyszer.

### Brahmari légzés

Törökülés egyenes háttal, a mutatóujjunkkal befogjuk a fülünket. Kilégzéskor az „mm” hangot zengetjük. A gyakorlat elűzi a negatív gondolatokat, kialakítja az elme belső csendjét, segíti az elalvást. Ismétlés: háromszor-négyszer.

### Egylábás híd

Háton fekszünk, a lábak csípőszéles terpeszben, a lábfejek és a combok párhuzamosak. A csípőt megemeljük, az ujjainkat összekulcsoljuk, a mellkas kitárva, a váll a pozíció alá húzva. Amikor stabilak vagyunk, az egyik lábat visszafeszített lábfejjel kinyújtjuk fölfelé. Ismétlés a másik lábbal is. A gyakorlat erősíti a combot, a farizmokat, átmasszírozza a hasi szerveket, és javítja a keringést.

### Félgyertya

A medencét a tenyerekkel megtámasztjuk, a mellkast az áll irányába húzzuk, a lábak nyújtva, a has besüpped. A gyakorlat javítja a vérkeringést, nyugtatja az idegrendszert. Nem kell ismételni. Mentális hatása: rugalmasabb gondolkodásra készítet.

### Halpóz

Háton fekvésben a behajlított karokon támaszkodunk, a homlok érinti a talajt, a mellkast egyre magasabbra nyújtjuk. A súly a karo-



kon van. Ismétlés: kétszer-háromszor. A halpóz segíti a mirigyrendszer működését.

### Pihenés

Háton fekszünk, a karok a fej körül, a lábak nyújtva függőlegesen a falhoz simulnak. A gyakorlat edzi a láb ereit, nyújtja a derekat, a lábat, javítja a vérkeringést, ellazítja a nyakat és a vállat. Naponta ajánlott.

## És tényleg ártalmas a csoki?

**A** számtalan előítélet ellenére a csokoládé nem káros a szervezetünkre, mérsékelt adagban még hasznos is. Lássunk pár olyan pozitív következményt, amelyet a csoki okoz.

- A csokoládé illata egy olyan reakciót vált ki az agyban, aminek eredményeképp ellazulunk.

- A csoki fenil-etilamint tartalmaz, ami tulajdonképpen egy „hangulatlift”. Tehát, ha csokit eszel, szinte biztos, hogy boldogabb leszel.

- A csokoládében megtalálható kakaóvaj olajsavat tartalmaz, ez segíti növelni a „jó” koleszterinszintet a vérben.

- A csokoládé flavonoidokat tartalmaz, amelyek növelik a véredények rugalmasságát.

- A csoki a felelős az antioxidánszint növekedéséért a vérben.

- A csoki szénhidrátokat tartalmaz, amelyek növelik a szerotonin-szintet az agyban. Ezáltal jobban érezzük magunkat.

- A kakaóbab – amiből a csokoládé is készül – olyan antibakteriális összetevőket tartalmaz, amelyek segítenek a fogszuvasodás

ellen harcolni. Mindazonáltal sajnos a legtöbb csokoládé cukrot tartalmaz, ami meggátolja ezeknek az összetevőknek a működését. Viszont, ha étcsokoládét eszel, amelynek magas a kakaótartalma és alacsony a cukortartalma, akkor ezeknek az összetevőknek a hatása hasznos tud lenni.

Nem árt tudni pár hasznos és érdekes dolog arról az édességről, amelyért a gyerekek – és sokszor a felnőttek is – annyira odavannak. Lássuk:

- A csokoládében 500 különböző íz található.

- A csokoládé – bár jóval kevesebbet, mint a kávé vagy a tea – koffeint tartalmaz.

- A világon a svájciak eszik a legtöbb csokoládét. Ők átlagosan évi 8 kg csokoládét fogyasztanak el.

- A kedvenc íz Amerikában a csokiíz.

- Ha veszel egy szelet csokoládét, az még egy évig megőrzi minőségét.

- A világ első csokoládészeletét Cadbury állította elő 1842-ben Angliában.



- A tudósok szerint, amikor csokoládét eszünk, a szervezetünk olyan kémiai anyagokat állít, elő mintha szerelmesek lennénk.

- A csokoládégyárak használják el a világogyorójának 20 és mandulájának 40 százalékát, csak azért, hogy minél különlegesebb csokikat állítsanak elő.

- A csokoládé enyhe függőséget alakíthat ki.



## És ha eltúlzom?

A csokoládé bajt is okozhat. Ha mérsékelt mennyiségben fogyasztod, semmi bajod nem lesz, viszont ha túl sokat eszel belőle, az már káros! Csökkentheti a csontjaid sűrűségét, és fejfájást okozhat. Nem beszélve arról, hogy a hozzáadott zsir és cukor hozzájárul az elhízáshoz.

Melyik szám nem tartozik ide?

53	15	81
90	69	99

(Megoldás: A hat szám mind egyike osztható 3-mal, kivéve az 53-at. Tehát az 53-as szám a helyes válasz.)

## Válassz helyesen!

Melyik országnak van legtöbb lakosa?

- Oroszország
- Kína
- Brazília

Mit neveztek a régi magyarok a Hadak útjának?

- a Bécs felé vezető utat
- a Tejutat
- a honfoglalás útvonalát

Milyen rokont neveztek ipának?

- sógort
- apóst
- anyóst

Minek az elődje volt a dagerrotípiá?

- gépkocsi
- távcső
- fénykép

Az égig érő növény a mesékben nem más, mint a paszuly.

Milyen növény ez?

- borsó
- fenyő
- bab

(Megoldás: Oroszország, a Tejutat, apóst, fénykép, bab)

FEJTSD MEG, HA TUDOD!

## Alszik vagy nem alszik?

A mikor a király alszik, minden, amit igaznak hisz, hamis. Más szóval, minden, amit a király alvás közben hisz, az hamis. Amit viszont ébren hisz, az mind igaz. Nos, múlt éjszaka, a király azt hitte, hogy ő is és a királynő is alszik. Aludt ekkor a királynő, vagy sem?

(Megoldás: Ha a király ébren lett volna, nem hihette volna hamisan azt, hogy mindketten alszanak. Tehát a király aludt. És mivel nem igaz az, hogy mindketten aludtak, ezért biztos, hogy a királynő ébren volt.)

## Milyen színű volt a medve?

Egy vadász elindul délnek és megy 100 métert, utána keletre fordul és megy 200 métert, majd ismét 100 métert megy északnak. Ezzel visszaérkezett a kiindulási helyére. Ebben a pillanatban meglát egy medvét és lepuffantja szegényt. Milyen színű volt a medve?

(Megoldás: Fehér, mert pontosan az északi sarkon vagyunk!)

## Városépítés

1. ÚJ + (TÁJ) =

2. (PUSZI) + A =

3. (SZABÓ TESZI) + (JUTTAT) + KA =

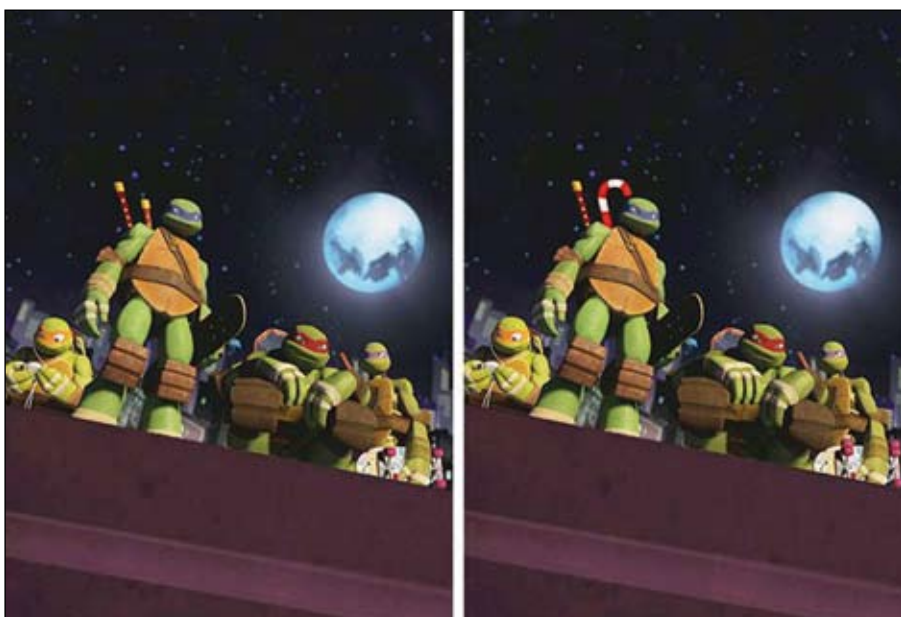
4. T + (FOLYTONOS + HÍM ÁLLAT + AROMA) + SA =

5. (ÉRTÉK) + (GÖMBÖLYŰ) =

6. (LAKOMA) + DA =

A meghatározások a zárójelben vannak. Végezd el az összeadást, egy-egy vajasági helységnévnek kell kialakulnia.

1. Újvidék, 2. Csóka, 3. Szabadka, 4. Torókkamizsa, 5. Becskerek, 6. Torda



Három különbség van a két kép között. Nem nehéz, keresd meg!

## Talány

Mi az: négy ujjja van,  
és egy hüvelykujja,  
mégsem él.

Van-e olyan szó a szótárban,  
amit helytelenül írtak le?

Akkor vagyok legmelegebb,  
amikor hideg van. Akkor vagyok  
leghidegebb, amikor meleg van.

Foga van, mégsem harap.

Fúr-farag, mégsem ács, kopog, mint a  
kalapács. Fák orvosa, doktora, erdőben az  
otthona.

(Megfejtés:  
fész, harkály,  
kesztyű, helytelenül, pince,

# Ló- és lovassportok

**M**ikor versenyez a ló és mikor a lovas? Ha kíváncsi vagy, mit jelentenek az ügetés, galopp, síkverseny, díjugratás, díjlovaglás, military és egyéb lovas sportok, olvass tovább!

Ha lóversenysportról vagy lovassportról van szó, nem könnyű megmondani, hogy mikor versenyzik a ló és mikor annak lovasa. Tisztázzuk: a lóversenysportban a lovak versenyeznek egymással, míg a lovassportban a nyeregben ülők szállnak harcba a kupáért.

## A lóversenyek

A lovak együtt futnak. Időre, vagyis gyorsaságra megy a verseny. A lóversenyzésen belül két kategóriát különböztethetünk meg, az egyik a **galopp**, amit általában **angol telivérek** futnak.

A másik az **ügető**, amit ügető fajtájú lovak futnak, ügetés jármódban, és a meghatározott távot többnyire kétkerekű kocsi fogva teljesítik. Franciaországban nyereg alatt is rendeznek ügető futamokat.



**Galopp**

A galoppversenyeket újabb három csoportba oszthatjuk:

**Síkverseny:** ahol különböző távokat sík pályán futnak a lovak.

**Gátverseny:** ahol egy nagyjából ellipszis alakú pályán kisebb akadályokat is le kell küzdeniük.

**Akadályverseny:** amikor a pálya meghatározott vonalvezetésű és komolyabb méretű, természetes jellegű akadályok (sövény, vizesárok, szárazárok stb.) nehezítik.

Mindhárom versenyen vágta jármódban közlekednek a lovak.

A galoppversenyeken csak a helyezéseket tartják nyilván, míg az ügetőknél az időeredményt is. Annyiban megegyezik a galopp és az ügető, hogy mindkét kategóriában különböző korosztályú lovaknak különböző távú versenyeket írnak ki. De amiért az emberek általában jobban szeretik a lovit, az a "piszkos anyagiaknak" köszönhető. Ugyanis ha jó lóra teszünk, jelentős vagyonnal térhetünk haza.

## Lovassportok

Itt a lovasok, illetve a hajtók versenyeznek egymással, tehát az értékelésben úgymond másodiklagos a ló. Bár kétségtelen, hogy kettőn áll a vásár: a jó eredmény csak jó lóval érhető el.

A lovassport abban különbözik még a lóversenytől, hogy a lovak nem együtt, hanem külön-külön teljesítik az adott feladatokat és nemcsak a gyorsaság, hanem az ügyesség is számít. Rontások esetén hibapontokat számítanak fel a versenyzőnek.

A különböző szakágakban meghatározott szabályok és pontozásos rendszer alapján folyik a küzdelem. Nézzük, milyen lovassportok közül válogathatunk!

### Díjugratás

Az egyik legkedveltebb szakág. Itt a lovasoknak ugyanazon a pályán, meghatározott számú (általában 8–13) leverhető, mesterséges akadályt kell meghatározott sorrendben leküzdeniük. Kihagyni egy akadályt sem szabad, hacsak nem speciális versenyszámról van szó. Ezekon a pályákon többnyire rudak, palánkok és vizes árkok, vagy ezek kombinációi képezik az akadályt. Ezen belül is létezik szülő és összetett akadály.



**Díjugratás**

A szőlőnél egyértelműen egy akadály van. Az összetett akadálnál két ugrás között háromnál kevesebb vágtaugrásnyi távolság van. A pálya lehet füves, homokos vagy egyéb mesterséges talaj. Versenyeket egyaránt rendeznek szabadtéren és fedett lovardákban is.

### Díjlovaglás

A díjlovaglás a lovak "tudásának" a sportja. Itt az idomítotttság számít. A versenyt egy téglalap alakú pályán rendezik, aminek a szélein betűk vannak kihelyezve. A betűknél a lovasoknak az előzetes kiírások szerint feladatokat kell végrehajtaniuk, majd ezeket bírók pontozzák.

### Military, vagy lovastusa

Ez egy összetett verseny, három részből áll. Az első része a díjlovaglás. A második a tereplovaglás; ekkor a lovasnak az adott terepen, meghatározott sorrendben és bizonyos időn belül különböző, természetes akadályokat kell teljesítenie. Itt a lovas dönthet, hogy a rövidebb idő alatt futható, de nehezebb pályát, vagy a hosszabb, de könnyebb feladatsort választja. A harmadik részfeladat a díjugratás. Ekkor a lovak terepnap utáni erőnlétét és engedelmisségét mérik fel. A végső eredményt a részfeladatok hibapontjaiból számítják.

### Fogathajtás



A fogatversenyből létezik kettes és négyes. Az első részfeladat a díjhajtás, a második a terepverseny. A harmadik az akadályhajtás, ahol adott vonalvezetésű pályán felállított szűk kapukon kell bizonyos időn belül áthajtani úgy, hogy a bóják tetején elhelyezett labdák ne essenek le.

### Lovastorna

Itt a versenyzők egy futószáron vágatózó vagy lépő lovon tornagyakorlatokat mutatnak be. Ebben a szakágban is vannak egyéni és csoportos gyakorlatok.

### Távlovaglás, távhajtás

Hosszú távú verseny, ami időre megy folyamatos állatorvosi felügyelet mellett. Léteznek 20, 40, 80, 120 km hosszú versenyek.

### Lovaspóló

A világon népszerű játék. A lovasok két csapatban, hosszú ütővel, lóhátról ütik a labdát.

### Ugratás

Krisztina a lovasiskolában gyakorol. Az edző figyel, hogyan ugorja át az akadályokat. Az egyiknél a ló hirtelen lefékez, Krisztina pedig leesik a lóról, át az akadály túloldalára.

– Remek, Krisztina! Csak legközelebb a lovat is vigye magával!

### Verseny

Kérdezi a friss lótulajdonos a lovaszt:

– Ma vettem ezt a lovat. Szerinted versenyzhetnék vele?

– Persze! Sőt, amilyen gebe, még simán le is győznéd!

### Lemezlovas

Mi lesz a lovas ólomkatonából, ha átmegy rajta az úthenger?

– ???

– Lemezlovas.

### Lótartás

– Az egyik gazda csodálkozva nézi a szomszédját, amikor az igyekszik felemelni a vállára a lovat.

– Mit csinál, Dezső bátyám? Miért emelgeti a magasba azt a lovat?

– Mert szeretnék tényleg lovat tartani...

### Hozzá való

Egy fiatal hölgy bemegy a lovasiskolába.

– Szeretnék kilovagolni Pomázra. Tudna adni egy hozzám való lovat?

– Nagy szerencséje van hölgyem, van itt egy, amelyik éppen magához való.

– Ezt meg hogy érti?

– Úgy, hogy ez egy olyan ló, amelyik szintén Pomázra akar menni.

### Máris

Az országúton áll egy szekér, elébe fogva két ló. A szekérrúdra rászáll egy légy. A kocsi abban a pillanatban a lovak közé csap, és a szekér megindul. A légy büszkén néz körül:

– Na, csak rászálltam a rúdra, és a kocsi máris menni tud.

### Babér

Arisztid és inasa kimennek a galoppversenyre.

– Jean, miért futnak a lovak?

– Babérért, uram.

– És melyik kapja a babért?

– Az első, uram.

– Akkor a többi minek strapálja magát?

### Gyors ló?

– Aztán gyors ez a ló? – kérdi egy vevő a kupectól a lóvásárban.

– Hát persze. Még a legsebesebb záporban is csak a farkát éri az eső!

### Lazac a lónak

Egy lovas betér az előkelő fogadóba. Lovát az istállóba kötik, ő maga pedig leül egy terített asztalhoz, és így adja fel a rendelését:

– Először is vigyenek a lovamnak egy nagy tál lazacot!

– Lónak lazacot? – csodálkozik a fogadós.

– Csak vigyék!

Kitódul mindenki a fogadóból, mert kíváncsiak erre a csodalóra. Kisvártatva aztán már csörtetnek is vissza, elöl a fogadóssal.

– De uram, nem eszi a ló a lazacot!

A vendég közönyösen megrántja a vállát:

– Nem? Akkor kénytelen leszek én megenni.

### Ki örül?

– Gazduram, olcsóbb lett a zab. Örül neki?

– Örüljön a ló!

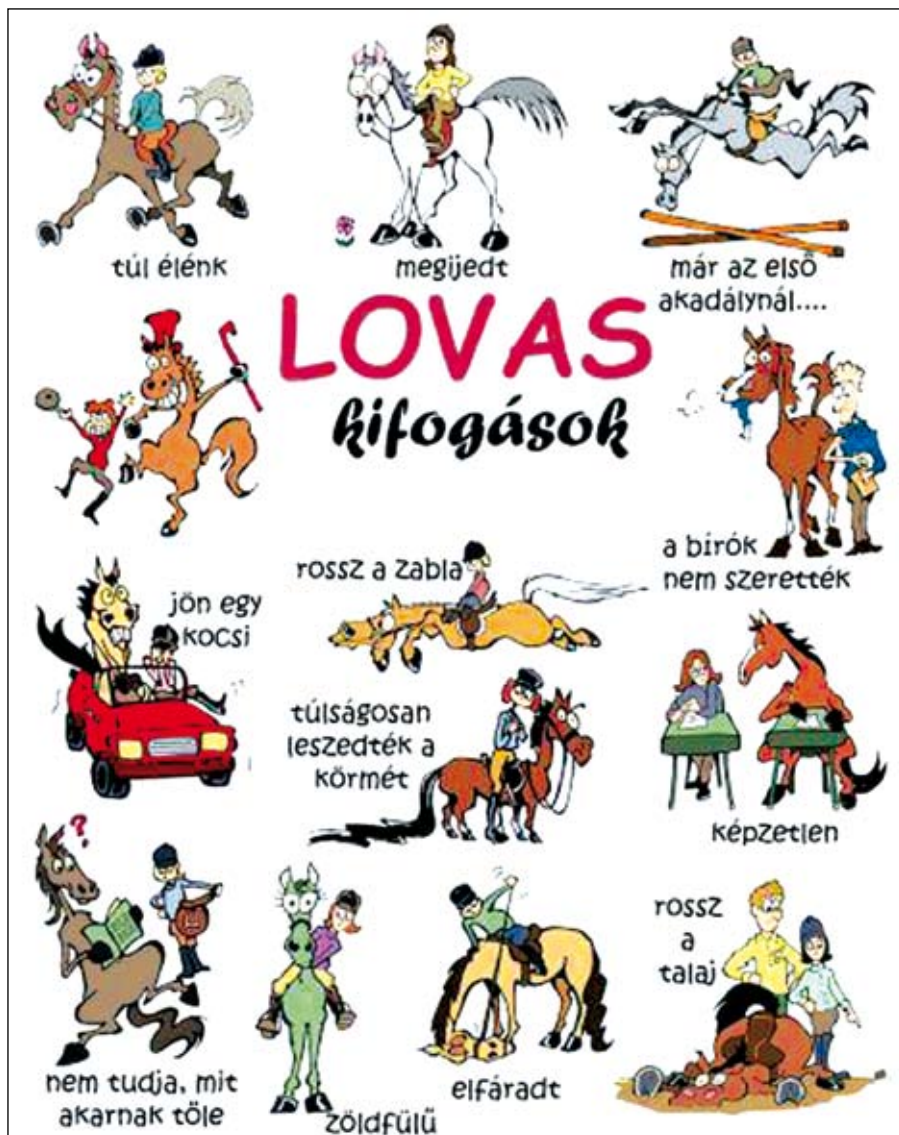
### Újgazdagok

Két újgazdag lovagolni tanul, mert azt hallották, hogy ez most újra sikk. Minden rendben is megy, csak a zablát nem tudják sehogysem a ló szájába adni.

– Nincs más hátra – dühnyögi az egyik – várunk kell.

– Mire? – kérdi a társa.

– Hogy ez a nyavalyás ásitson egyet.



## Hogyan nyissuk ki a karám kapuját?

**Arab telivér:** Kérj meg valaki mást, én épp a patáimat fényesítem, és még nem száradt meg rajtuk az olaj!

**Morgan:** Csak nyugalom, nem kell aggódalmaskodni! Néhány mély lélegzetvétel, és egy szempillantás alatt megcsinálom!

**Lipicai:** Ugyan már, minek kinyitni! Egyszerűen átrepülök ezt a vackot!

**Angol telivér:** Csak meg kell várni a csengetést, akkor majd madától kitarul a kapu.

**Póló póni:** Hmm...Csak nálam lenne az ütő! Néhány jól irányzott csapásnak biztos meglenne az eredménye.

**Saddlebred:** Majd én, majd én! Óóó, segítene valaki felrakni a patkóimat?

**Fríz ló:** Kinyitnám én, csak félek, hogy összeborzolódik tőle a sörényem.

**Musztáng:** Mi is az a karám?



### Abszurd

Három tehén ül a fatetőn, kopogós römit játszanak. Egyszer csak elrepül fölöttük egy ló. Felnéz az egyik tehén, hümmment. Kisvártatva elrepül felettük két ló.

- Nocsak - mondja a másik tehén.

Pár perc múlva egy egész csapat ló húz el felettük. Mire a harmadik tehén:

- Valahol itt a környéken lehet a fészek...

### Varázs és ló

Hogy hívják a varázsló lovát?

- Varázsló!

### Fogyás

Két fiú beszélget:

- Képzeld, a nővérem lovagolni jár, hogy lefogyjon.

- Na és? Van eredménye?

- Persze! A ló már húsz kilót fogyott!

### Első nap megcsinálta

- Öregem, fantasztikus számot láttam tegnap a cirkuszban. Képzeld, egy kutya lovaglás közben ide-oda bukfencezett a ló hátán, azután a hasa alá is becsúszott, majd a nyakába kapaszkodva visszamászott...

- Az mind semmi! Én ezt már az első nap megcsináltam, amikor lovagolni tanultam!

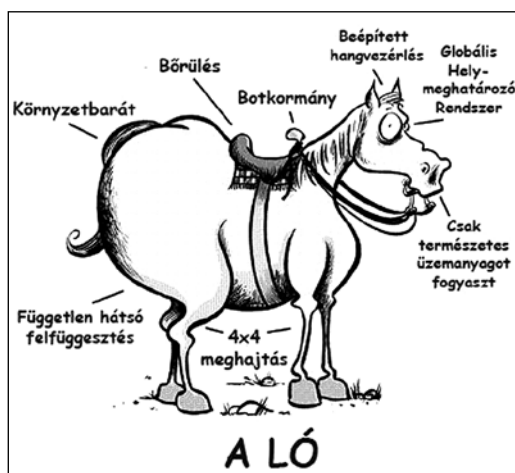
### Letagadhatod

Két lovas beszélget:

- Mióta lovagolsz?

- Tizenkét éve.

- Ó, hát tíz évet nyugodtan letagadhatsz.



### Helyesbítés

A székely bácsi ül a szekéren. Egyszer csak megállnak a lovak.

A bácsi jól odaszózik nekik:

- Gyí!

A lovak meg sem moccannak. A bácsi újra odacsap az ostorral:

- Gyí!

A lovak megint nem mozdulnak. A bácsika leszáll a bakról, előremegy a lovakhoz és észreveszi, hogy közvetlen a lovak előtt egy óriási szakadékok tátong. Erre visszamászik a bakra és így szól:

- Helyesbíték: hóóó!

### A farkas és a ló

- Na, most megeszlek.

- Most az egyszer ne bánts koma, fontos üzenetet viszek.

- Na, de hol az üzenet?

- Ideérták a hátsó patámra - emeli fel a ló a lábát.

Odahajol a farkas, hogy megnézzé, ekkor a ló irgalmatlanul fejbe rúgja.

Jó idő múlva magához tér a farkas, vakarja a fejét.

- Mit játszom itt az eszemet, mikor nem is tudok olvasni?!

### Fára nem mászik

Egy gazda elmegy a lóvásárra, vesz is egy szép lovat a cigánytól, aki útravalóul az alábbi intelmet mondja:

- Vigyázzon ám ezzel az állattal, mert fára nem mászik, vasat nem eszik!

No nem baj, gondolja a gazda, arra igazán nincs szüksége sem a lovamnak, sem nekem, hogy fára másszon, meg vasat egyen.

Amikor a gazda fel akarta szerszámolni a lovat, a zablót csak nagy ügyel-bajjal sikerült a ló szájába rakni, hiszen: vasat nem eszik! Amint át akart vele menni a fahídon, az állat megtorpant, nem ment tovább, mivel: fára nem mászik!

A gazda visszavitte a lovat a cigánynak, de az nem vette vissza.

- Megmondtam, mi a hibája, akkor figyelmen kívül hagyta, én már vissza nem veszem!

### Ló és rum

- Mi a versenymének doppingszere?

- Lórum.

### Sarkantyú

Két skót beszélget:

- Képzeld, a hadseregünkben elrendelték, hogy a lovas katonák csak az egyik lábukon hordjanak sarkantyút.

- Miért?

- Mert rájöttek, hogy ha a katona megsarkantyúzza a ló egyik oldalát, a másik oldal ugyanis automatikusan elindul vele együtt.



### A nyolcas lóra tett

- Jean, volt az üggetőn?

- Igen, uram!

- Feltette azt az ezrest a nyolcas lóra?

- Igen uram!

- És mi történt?

- A zsoké levette a lóról és megköszönte!

### Ellenkező irány

- Fordítva ült fel a lóra, uram!

- Nem tesz semmit, Jean, úgylis az ellenkező irányba megyek.

### Derby

Két vak ló beszélget a pálya szélén:

- Te tényleg indulni akarsz a holnapi derbyn??

- Nem látom akadályát...

### Gyalogos

Egy cowboy csipőre tett kézzel áll meg az ivó előtt:

- Hé! - ordítja. - Ki kötötte el a loamat? Ha öt percen belül nem kerül elő, olyat teszek, amilyent még soha...

- Mégis mit?

- Gyalog indulok haza.

### Hogyan?

- Hogy szállunk le egy lóról, ha előttünk egy helikopter, mögöttünk pedig egy kamion halad?

- Megkérjük a riglispilest, állítsa le a szerkezetet.

## Murphy lovas törvényei

Ha ló nincs, a szamár is ló!

A vidám ló elől harap, hátul rúg, közepén ledob a hátáról, utána felborít, majd ezt az egészet háromszor megismétli, végül még ki is röhög! A depressziós ló ugyanezt teszi, csakhogy közben komoly.

Alacsony lóról nehéz magas lóról beszélni!

Minél jobb a zsoké, annál jobban megismerik a ló nevét!



## A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

**E**lérkeztünk idei 14. számunk nyereményjátékának megfejtéséhez, mellyel a festészet világába pillantottunk be. A képen mezőn heverésző, jól öltözött személyeket, ám legalább egy évszázaddal ezelőtti pillanatot örökített meg a festő. Kérdésünk az volt, ki festette a Majális című festményt. Meglepően sok helyes válasz érkezett, miszerint a festmény Szinyei Merse Pál festő műve. E heti nyertesünk további adatokat osztott meg velünk: a festő további híres művei az Anya és gyermeke, a Lilaruhás nő, a Holdvilágos táj, a Szép idő, A hinta. A művész egyébként

Szinyeújfaluban született 1845. július 4-én, és 1920-ban hunyt el. Nemesi családból származott, melyben nem volt idegen az irodalom, a zene és a képzőművészet. Édesapja támogatta fia művészi ambícióit, édesanyja pedig irodalom- és zenekedvelő asszony volt, aki a szabadságharc alatt minden ezüst értéket a szabadságharc céljaira ajánlott fel. A festőnek hat gyermeke volt. A helyes választ beküldők közül a szerencse ezúttal a **topolyai Kopunyó Dánielre, a Csáki Lajos iskola ötödikesére** mosolygott. A nyertesnek gratulálunk, nyereményét a jövő hónap elején postázzuk.

Most pedig íme újabb feladványunk! Képzőművészet-közelben maradunk, ugyanis a mellékelt fotón egy szobrot láhattok. Annyit elárulunk, hogy a bánati Begaszentgyörgy központját díszíti, és meglehetősen nagy port kavart felállítása. Tudjátok-e, kit ábrázol a szobor? Ha ennél többet is tudtok, bátran írjátok meg! A választ küldd el címünkre, és máris esélyes leszel a nyereményre, ami nem más, mint egy könyv. Megfejtésedet **2018. május 24-éig** várjuk. Levélcímünk változatlan: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, e-mail: [jopajtas.szerk@magyarszo.rs](mailto:jopajtas.szerk@magyarszo.rs)**

Kérjük, a nevetek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a lakcímet is. Köszönjük!



## Mi fán terem a quilling technika?

**A**szabadkai Đuro Salaj iskola alsósaihoz nemrég ellátogatott az egyik tanuló, Góli Zsuzsanna 3. c osztályos tanuló dédnagymamája, Kovács Györgyi, aki a papírcsíkok művészetének nagy szerelemese, rajongója és nagymestere. A quilling technika a papírcsíkok feltekéréseivel és leragasztásával készülő térhatású képek művészetét jelenti. A tanulók nagy odafigyeléssel és türelemmel sajátították el ezt a különleges eljárást. Szébbnél szebb alkotások születtek, melyekkel édesanyjukat köszöntötték fel.

Raffai Lenke, 4. osztály, Đuro Salaj, Szabadka



Kovács Györgyi korát meghazudtoló frissességgel vezette be az érdeklődőket a papírcsíkok művészetébe



Nem egyszerű feladat térhatású képet készíteni, még akkor sem, ha mutatják, hogyan kell

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji  
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)  
ISSN 0350-9141  
COBIS.SR-ID  
16225794



Vajdaság  
Autonóm  
Tartomány



Magyar  
Nemzeti  
Tanács



Vajdasági magyar  
gyermeklap

- Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna**
- Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Farkas Ilona, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda**
- Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) [plasman@magyarszo.rs](mailto:plasman@magyarszo.rs) ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak beföldi kézbesítéssel)
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken
- Jó Pajtás az interneten: [www.jopajtas.com](http://www.jopajtas.com) ■ Szerkesztőségi e-mail: [jopajtas.szerk@magyarszo.rs](mailto:jopajtas.szerk@magyarszo.rs)